

18η ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΗΜΕΡΙΔΑ

ΟΡΓΑΝΩΤΕΣ :

ΔΗΜΟΣ ΟΠΟΥΝΤΙΩΝ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ,
ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΝΤΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ Κ. Π. ΕΠ.

Θ Ε Μ Α : Δ Η Μ Ο Σ Ο Π Ο Υ Ν Τ Ι Ω Ν

Παρούσα κατάσταση, Προβλήματα, Προοπτικές

15 Μαΐου 1999

ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ

Καθηγητής Κωνστ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ
Δήμαρχος Οπουντίων Θεόδωρος ΚΑΡΑΜΕΡΗΣ
Καθηγήτρια Ελένη ΣΤΕΦΑΝΟΥ
ΒΑΓΙΟΥ Βασιλική, Πτυχ. ΤΟΠΑ
ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ Μαρία, Τελ. ΤΟΠΑ
ΓΑΛΑΝΗΣ Κωνσταντίνος, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ
ΓΚΟΛΦΙΝΟΠΟΥΛΟΥ Ζωή, Τελ. ΤΟΠΑ
ΔΡΑΓΟΥΜΑΝΟΣ Λεωνίδα, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ
ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ Νικολέτα, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ
ΖΑΧΟΣ Δημ. Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ
ΚΑΓΚΑΛΟΥ Παρασκευή, Τελ. ΤΟΠΑ
ΚΑΛΑΘΑΚΗΣ Αθανάσιος, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ
ΚΑΛΑΪΤΖΑΚΗΣ Δημήτριος, Τελ. ΤΟΠΑ
ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ Νικόλαος, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ
ΚΥΡΙΑΖΗΣ Ευάγγελος, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ
ΚΩΣΤΗΣ Κίμων, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ
ΜΗΤΣΟΥΡΑ Αικατερίνη, Τελ. ΤΟΠΑ
ΜΙΧΑΗΛ Γεώργιος, Τελ. ΤΟΠΑ
ΜΟΝΔΟΥΡΗΣ Δημοσθένης, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ
ΜΠΑΛΩΜΕΝΟΥ Κωστούλα, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ
ΜΠΑΤΣΟΣ Ιωάννης, Τελ. ΤΟΠΑ
ΜΠΕΛΤΣΙΟΥ Κωνσταντίνα, Τελ. ΤΟΠΑ
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Ελπίδα, Τελ. ΤΟΠΑ
ΠΑΠΑΘΕΩΔΩΡΟΥ Ιωάννης, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ
ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ Ηλίας - Χρήστος, Τελ. ΤΟΠΑ
ΠΕΤΡΑΚΗ Μαρίνα, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ
ΠΟΛΕΜΗΣ Μιχαήλ, Τελ. ΤΟΠΑ
ΠΟΛΥΖΟΥ Χριστίνα, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ
ΣΕΡΕΜΕΤΑΚΗ Καλλιόπη - Κυριακή, Τελ. ΤΟΠΑ
ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ Ευθύμιος, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ
ΣΚΑΦΙΔΑ Αθήνα, Τελ. ΤΟΠΑ
ΣΤΑΥΡΟΥ Βασιλική, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ
ΣΤΡΑΒΟΔΗΜΟΣ Γεώργιος, Τελ. ΤΟΠΑ
ΤΑΣΟΥΛΗΣ Αντώνιος, Τελ. ΤΟΠΑ
ΤΕΡΖΑΚΟΥ Ευαγγελία, Τελ. ΤΟΠΑ
ΤΖΑΤΖΙΜΑΚΗ Μαρία, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ
ΤΖΕΚΗΣ Αλέξανδρος, Τελ. ΤΟΠΑ
ΤΡΟΧΑΛΙΑ Ιωάννα, Τελ. ΤΟΠΑ
ΤΣΕΚΟΥΡΑ Αθανασία, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ
ΤΣΙΡΙΓΩΤΑΚΗ Αργυρώ, Τελ. ΤΟΠΑ
ΧΑΤΖΗΜΑΡΓΑΡΙΤΗ Ευτυχία, Τελ. ΤΟΠΑ
ΧΟΥΜΑΣ Χρήστος, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

Καθηγητής Κωνσταντίνος ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

Ε Ι Σ Η Γ Η Σ Ε Ι Σ

Περί Δημόσιας Διοίκησης, Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Περιφερειακής Ανάπτυξης

Του Καθηγητού Κωνσταντίνου ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

Τα θέματα της Αποκέντρωσης, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης εν γένει και της Περιφερειακής Ανάπτυξης, ενέχουν αφ' εαυτών ιδιαίτερη σημασία. Η σημασία τους όμως αυτή προσλαμβάνει διαστάσεις μεγαλύτερες κατά περιόδους, λόγω ειδικωτέρων συνθηκών υπό τις οποίες διατελεί μία Χώρα. Και η Χώρα μας κατ' αυτάς «διατελεί» υπό ειδικές συνθήκες για πολλούς και ποικίλους λόγους. Ενδεικτικώς:

Η Αποκέντρωση εν γένει της κρατικής διοικητικής μηχανής, παρ' ότι αποτελεί συσταγματική επιταγή και όνειρο δεκαετιών δεν έχει ολοκληρωθεί για πολλούς λόγους, μεταξύ των οποίων δεν προέχουν πάντοτε λόγοι αδυναμίας αντικειμενικοί, αλλά λόγοι πολιτικών επιλογών, παρ' τα αντιθέτως δηλούμενα εδώ και τα συμβαίνοντα αλλαχού, όπου οι αντίστοιχοι μηχανισμοί εφαρμόζονται λυσιτελώς από μακρού (π.χ. Γαλλία, Ιταλία κ.ά.).

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση, Α' και Β' βαθμού, δεν ητύχησε να έχει, πέραν της καλής συσταγματικής κατοχύρωσης, καλλίτερη μοίρα. Η Χώρα μας, η οποία «συνέλαβε» προ πολλών εκατονταετηρίδων την Ιδέα της, παλινδρομούσα εγκατάλειψε κατά περιόδους στην τύχη του στον Α' βαθμό και μόλις προ τινος «ηυδόκησε» να ασχοληθεί με τον Β'.

Η Περιφερειακή Ανάπτυξη της Χώρας, τέλος, ερωτοτροπούσα μονίμως προς τις πηγές χρηματοδότησης των Βρυξελλών, και ιδίως μετά την πρόσφατη επιτυχία κατά την Διάσκεψη του Βερολίνου - έγκριση βοήθειας εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ύψους εννέα τρισεκατομμυρίων δραχμών - και τα Εθνικά Προγράμματα Δημοσίων Επενδύσεων, δεν είναι ιδιαίτερος ικανοποιητική και επιμένει να «απωθεί» την ιδιωτική επενδυτική δραστηριότητα με πολλούς τρόπους: πολυνομία, ταχεία μεταβολή των σχετικών ρυθμίσεων, παλινωδίες ως προς τους σκοπούς και τους στόχους, «διαβολή» της ιδιωτικής πρωτοβουλίας (ενίοτε...), ετερόκλητες επιλογές.

Τα εν λόγω φαινόμενα όμως κάθε άλλο παρ' επιτρέπεται να συνεχίζονται. Η εν γένει κατάσταση της Χώρας και η διεθνής συγκυρία υπό την οποία αυτή «ζει» και «κινείται», επιτάσσουν άλλους ρυθμούς, πλέον εναργείς, πλέον λυσιτελείς, πλέον τολμηρούς (αλλά μετά συνέσεως...).

Η ανά χειράς έκδοση¹ των Εισηγήσεων της «18ης Επιστημονικής Συνάντησης» για την μελέτη της παρούσας κατάστασης, των προβλημάτων και των αναπτυξιακών προοπτικών του Δήμου Οπουντίων, η οποία πραγματοποιείται με πρωτοβουλία του υπογράφοντος και των Μεταπτυχιακών Φοιτητών και τελειοφοίτων (Ακαδημ. Ετ. 1998-1999) του Τμήματος Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Παντείου Πανεπιστημίου

1. Η βιβλιογραφία όλων των Εισηγήσεων περιλαμβάνεται στον τόμο των Πρακτικών της Ημερίδας, όπου και παραπέμπονται οι ενδιαφερόμενοι.

Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών των Αθηνών και του Δημάρχου του Δήμου Οποιντίων κ. Θεοδ. Καραμέρη και των Συνεργατών του, τάσσει εαυτήν στην υπηρεσία αυτής της «άλλης» οπτικής, ευσυνειδήτως και αντικειμενικώς, μακράν κομματικών αντεγκλήσεων και μικροπολιτικών σκοπιμοτήτων, ευελπιστούσα, ότι συμβάλλει, εν τω μέτρω του εφικτού, στην «αλλαγή» αντίληψης και πορείας θεμάτων εξόχως ζωτικής σημασίας για το παρόν και το μέλλον του τόπου, θεμάτων, των οποίων η διευθέτηση ως κατεπείγουσα δεν παρέχει περιθώρια πολυτελών καθυστερήσεων και παλινωδιών, διότι δυστυχώς «οι καιροί ου μενετοί» πλέον...

ΘΕΜΑ ΕΙΣΗΓΗΣΗΣ

Κοινωνικό και Οικονομικό Προφίλ Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ

(Αλφαβητικώς)

ΜΠΑΛΩΜΕΝΟΥ Κωστούλα, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ

ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ Ιωάννης, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ

(Ενδεικτικό τμήμα της Εισήγησης)

ΚΥΡΙΑΡΧΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Το συνεταιριστικό πνεύμα και η συλλογική διεκδικητική προσπάθεια στον παραγωγικό γεωργικό χώρο.

Το προβάδισμα του τεχνικού κόσμου στον χώρο των ανώτερων επαγγελματικών τάξεων.

Ο εμπορικός κυρίως χαρακτήρας των επαγγελματιών των πόλεων.

Ο ανολοκλήρωτος αστικός χαρακτήρας των κατοίκων γύρω από τις μεγάλες μεταλλουργικές βιομηχανίες και την εξόρυξη.

Η παρουσία νέων γυναικών στον τομέα των υπηρεσιών και το εμπόριο στα αστικά κέντρα και η απουσία τους από τον επιχειρηματικό αγροτικό, εργασιακό και επιχειρηματικό μεταποιητικό παραγωγικό χώρο.

Η διαπεριφερειακή κινητικότητα των νέων γύρω από τον αθλητισμό και την αναψυχή.

Η ανάδυση οικονομολογικών κινήσεων και η διεκδίκηση ποιότητας ζωής σε ευρεία βάση.

Η ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

Η ανάλυση που προηγήθηκε, σχετικά με τον βαθμό ανάπτυξης και τις οικονομικές συνθήκες που επικρατούν σήμερα, δείχνει αλλαγή της αναπτυξιακής εικόνας της Περιφέρειας στο τέλος της δεκαετίας του 1990. Από τον δυαδισμό μεταξύ πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα, η Περιφέρεια περνά σ' έναν ιδιόμορφο δυαδισμό μεταξύ δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα.

Ο ιδιόμορφος αυτός δυαδισμός συνίσταται σ' έναν ισχυρό στην μεταποίηση και στην εξόρυξη δευτερογενή τομέα, με πολύ υψηλή παραγωγικότητα, κατά 50% μεγαλύτερη από την αντίστοιχη σε εθνικό επίπεδο και σ' έναν, τηρουμένων των αναλογιών, ασθενή τριτογενή τομέα, με ποσοστό απασχόλησης κατά 15.5% μικρότερο από το αντίστοιχο σε επίπεδο χώρας.

Το χαμηλό επίπεδο ανάπτυξης του τριτογενή τομέα αποτελεί το «κλειδί» για τη μελλοντική πορεία της Περιφέρειας. Το επίπεδο αυτό δεν δικαιολογείται ούτε από την σταδια-

ή υποχώρηση και συρρίκνωση του πρωτογενούς τομέα, τάση που θα σημειωθεί και στο μέλλον στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης της χώρας, ούτε από την ισχυρή, για τα Ελληνικά περιφερειακά δεδομένα, μεταποιητική βάση της Περιφέρειας, η οποία σταδιακά και αναδιαρθρώνεται, με την εμφάνιση ισχυρών Ομίλων Επιχειρήσεων σε δυναμικούς κλάδους (μη μεταλλικά ορυκτά, μεταλλουργία, τρόφιμα-ποτά, χαρτί-συσκευασία, ηλεκτρικά είδη) και εκσυγχρονίζει την παραγωγική δυναμικότητά της.

Σ' όλες σχεδόν τις αναπτυγμένες Ευρωπαϊκές χώρες η ταχύτερη ανάπτυξη των υπηρεσιών εξαρτάται άμεσα από την διαπλοκή τους, σε ένα αλληλοσυμπληρούμενο σύνολο, με την παραδοσιακή μεταποίηση. Ισχυρή βιομηχανική βάση τροφοδοτεί αυτόνομη ανάπτυξη υπηρεσιών και αναπτυγμένα αστικά κέντρα.

Εκσυγχρονισμένη και διευρυσμένη βιομηχανική βάση συμβαδίζει με την ανάπτυξη των υπηρεσιών προς νέες κατευθύνσεις, προς την παραγωγή δηλαδή διεθνών εμπορεύσιμων υπηρεσιών (τράπεζες, χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις, λογισμικό κ.ά.).

Ανασταλτικός παράγοντας και κύρια αιτία του χαμηλού επιπέδου ανάπτυξης των υπηρεσιών στην Περιφέρεια αποτελεί η γεινίαση με το παρουσιάζον προβλήματα γιγαντισμού, μητροπολιτικό κέντρο της πρωτεύουσας και η αρνητική επιρροή του στην ισόρροπη ανάπτυξη των αστικών κέντρων στην Στερεά Ελλάδα.

Ενώ αρχικά η γεινίαση αυτή αποτέλεσε συγκριτικό πλεονέκτημα για την Περιφέρεια, ο μη έγκαιρος προγραμματισμός και η μη ικανή απορρόφηση επενδυτικών πόρων προς ενίσχυση των αστικών υποδομών, συνδεδεμένων με την παροχή υπηρεσιών, την έρευνα, την τεχνολογία, στην παραγωγική βάση «επί τόπου», είχε ως αποτελέσματα:

Είτε την εξακολούθηση της παραμονής των υποστηρικτικών υπηρεσιών της βιομηχανικής βάσης στην πρωτεύουσα.

Είτε την δημιουργία νέων προηγμένων υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση των αναγκών της, στην πρωτεύουσα, εξ αιτίας των σχετικά μικρών αποστάσεων από τους τόπους εγκατάστασης.

Επί πλέον, η αδυναμία προσφοράς ολοκληρωμένων αποκεντρωμένων κρατικών υπηρεσιών, μέχρι σήμερα, στερεί την Περιφέρεια από συναλλαγές με την κρατική επιχειρηματική δραστηριότητα και υποχρεώνει τους επιχειρηματίες να διατηρούν συμπληρωματικές υπηρεσίες στην Αθήνα. Η Περιφέρεια οφείλει να αναπτύξει τις ιδικές της αυτόνομες υπηρεσίες μέχρι του επιπέδου εκείνου που δικαιολογείται από την ισχυρή βιομηχανική της βάση. Ο τουρισμός αποτελεί δευτερεύουσα δυνατότητα για την Περιφέρεια για την ανάπτυξη του τριτογενή τομέα.

Εάν δεν αναπτυχθούν οι κατάλληλες υπηρεσίες, που αρμόζουν στην μεταποιητική της βάση ενδέχεται να κινδυνεύσει το επίπεδο διαβίωσης, που κατά μεγάλο ποσοστό ήταν αποτέλεσμα και μεταβιβαστικών πληρωμών, ιδίως στα πλαίσια της ΚΑΠ. Το επίπεδο αυτό εμφανίζεται ευάλωτο, καθώς οι δυνατότητες πλέον του Ελληνικού δημοσίου, να συντηρήσει τις μεταβιβαστικές πληρωμές προς την (τις) περιφέρεια(ες) περιορίζονται, στα πλαίσια διάθεσης των κοινοτικών κονδυλίων, στρεφόμενη προς ενίσχυση και δημιουργία οικονομικής υποδομής σε εθνικό επίπεδο.

Η αναπτυξιακή πορεία της περιφέρειας πρέπει να δρομολογηθεί προς την κατεύθυνση αύξησης της ελκυστικότητας των πολεών της, ως τόπων εγκατάστασης μεταποιητικών δραστηριοτήτων από ντόπιους και ξένους επιχειρηματίες, με όρους συμβατούς με την προστασία του περιβάλλοντος και συγχρόνως ως τόπων ικανών να δημιουργήσουν κατάλληλες προϋποθέσεις υποδομών και ποιότητας ανθρώπινου δυναμικού, που θα αυξήσουν την ανταγωνιστικότητά της.

Ο ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, λόγω των ορυκτών της πόρων, και ιδίως του βωξίτη και του σιδηρονικελίου και των άμεσα συνδεδεμένων χωρικά και παραγωγικά, εξορυκτικών δραστηριοτήτων και μεταλλουργικών βιομηχανιών στρατηγικού χαρακτήρα, καθώς των τσιμεντοβιομηχανιών, με εξαγωγική δραστηριότητα εξαιρετικά βαρύνουσα στις ελληνικές εξαγωγές, έχει ένα ιδιαίτερος σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση του συνολικού εθνικού προϊόντος.

Ταυτόχρονα η Περιφέρεια, λόγω της γεωμορφολογίας της, των φυσικών της πόρων και της άμεσης γειτνίασής της με την Αθήνα, είναι ο τροφοδότης του πληθυσμού της μεγάλης Αθηναϊκής μεγαλούπολης, τόσο με ζωτικής σημασίας υδατικούς πόρους, (ύδρευση ευρύτερης Αθήνας), όσο και με προϊόντα φυσικής διατροφής. Επίσης, είναι ο τροφοδότης της βιομηχανικής βάσης της Αθήνας, με πρώτες ύλες και προϊόντα, κυρίως για τους τομείς της μεταλλουργίας και των περί την κατασκευή και τα δομικά έργα δραστηριοτήτων (αλουμίνιο, τσιμέντο, κεραμοποιία, πυρίμαχα, μάρμαρα κ.ά.).

Παράλληλα, λόγω της «εκρηκτικής μεγέθυνσης» της Αθήνας και της αδηφάγου κατανάλωσης των φυσικών πόρων της άμεσης ενδοχώρας της, αλλά και των αυξανόμενων αναγκών για βελτίωση της καθημερινής ζωής των κατοίκων της, και της αύξησης των δυνατοτήτων τους για αναψυχή και «ευ ζην», η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδος αποτελεί το «χώρο» φυγής - χωροθέτησης, από την ασφυκτιώσα Αθηναϊκή περίμετρο κατοίκων, επιχειρήσεων και εγκαταστάσεων. Αποτελεί έτσι προνομακό χώρο κατεύθυνσης επενδυτών και καταναλωτών των μεγάλων, με δυνατότητες εξαιρετικής αναψυχής και «ευ ζην», φυσικών χώρων της.

Οι πολιτικές λοιπόν αντιμετώπισης των θεμάτων χωρικής ανάπτυξης και χάραξης χωροταξικών περιφερειακών κατευθύνσεων, βάζουν επί τάπητος τα θέματα διαπεριφερειακής σχέσης με την ευρύτερη Αθήνα και συντονισμού με κεντρικές κλαδικές πολιτικές, στους κρίσιμους τομείς ιδιαιτερότητάς της, που ασκούνται στα διάφορα επίπεδα και επηρεάζουν την περιφέρεια (εθνικό, κοινοτικό), με συνεκτικό γνώμονα την βιώσιμη ανάπτυξη.

ΘΕΜΑ ΕΙΣΗΓΗΣΗΣ**Οικονομικό και Κοινωνικό Προφίλ Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας****ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ**

(Αλφαβητικώς)

ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ Μαρία, Τελ. ΤΟΠΑ

ΤΣΙΡΙΓΩΤΑΚΗ Αργυρώ, Τελ. ΤΟΠΑ

(Ενδεικτικό τμήμα της Εισήγησης)

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Θα αναφερθούμε εδώ σε κάποια συμπεράσματα σχετικά με το οικονομικό και κοινωνικό προφίλ της περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.

Σχετικά με το οικονομικό προφίλ της Περιφέρειας παρατηρούμε, ότι δεν παρουσιάζει ομοιομορφία. Καθένας από τους Νομούς έχει αναπτύξει διαφορετικούς κλάδους παραγωγής. Συγκεκριμένα:

Ο Νομός Βοιωτίας έχει αναπτύξει κυρίως τον αγροτικό και βιομηχανικό τομέα. Επί πλέον, έχει το βασικό πλεονέκτημα ότι συνορεύει με την Αττική και μπορεί να έχει εύκολη

πρόσβαση σε όλες τις υπηρεσίες της πρωτεύουσας (ερευνητικά κέντρα, λιμάνι, αεροδρόμιο, υγεία κ.λ.).

Ο Νομός Ευβοίας έχει αναπτύξει κυρίως τον τομέα της βιομηχανίας και των υπηρεσιών. Έχει και αυτός το πλεονέκτημα, ότι βρίσκεται κοντά στην Αττική. Επίσης, παρουσιάζει δυνατότητες ανάπτυξης του τουρισμού (ιαματικά λουτρά Αιδηψού).

Ο Νομός Ευρυτανίας έχει μεγάλες δυνατότητες ανάπτυξης του αγροτικού και του τουριστικού τομέα. Παρ' όλα αυτά είναι ο πιο υπανάπτυκτος Νομός της Περιφέρειας, αφού τα βασικά του μειονεκτήματα (ορεινή μορφολογία εδάφους, έλλειψη βασικών υποδομών) στέκονται τροχοπέδη σε κάθε προσπάθεια ανάπτυξης του Νομού.

Ο Νομός Φθιώτιδας έχει αναπτύξει κυρίως τον αγροτικό και βιομηχανικό τομέα. Βασικό πλεονέκτημα του Νομού είναι η ύπαρξη του Σπερχειού ποταμού, που βοηθά στην αύξηση της αγροτικής παραγωγής. Τέλος, σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της περιοχής παίζουν οι ΒΙ.ΠΕ. που υπάρχουν στον Νομό, με κύριους κλάδους τα τρόφιμα, τα ενδύματα και την μεταλλουργία.

Ο Νομός Φωκίδας, ενώ στο παρελθόν είχε αναπτύξει τον κλάδο των ορυχείων, παρουσιάζει σήμερα μεγαλύτερο ενδιαφέρον στον αγροτικό και τουριστικό τομέα (Δελφοί). Παρ' όλα αυτά παραμένει το μεγαλύτερο κέντρο εκμετάλλευσης βωξίτη. Το βασικότερο μειονέκτημα του Νομού είναι (όπως και στην Ευρυτανία) η ορεινή του μορφολογία και η έλλειψη βιομηχανικών υποδομών.

Σχετικά με το κοινωνικό προφίλ της Περιφέρειας παρατηρούμε, ότι και αυτό δεν είναι ομοιογενές.

Η Βοιωτία, η Εύβοια και η Φθιώτιδα είναι οι τρεις περισσότερο αναπτυγμένοι Νομοί της Περιφέρειας, που τα τελευταία χρόνια παρουσιάζουν αύξηση του πληθυσμού, αλλά από την άλλη πλευρά και ανησυχητική αύξηση της ανεργίας.

Η Ευρυτανία και η Φωκίδα είναι οι προβληματικοί Νομοί της Περιφέρειας, που παρουσιάζουν πτώση του πληθυσμού και αυξημένα ποσοστά ανεργίας.

Ως Περιφέρεια στο σύνολό της, η Στερεά Ελλάδα παρουσιάζει πολλά θετικά στοιχεία, τα σημαντικότερα εκ των οποίων είναι:

1. Γειτνίαση της Περιφέρειας με την Αττική.
2. Πλούσιο υπέδαφος σε ορυκτό πλούτο.
3. Δυνατότητες αύξησης του τριτογενούς τομέα παραγωγής, ιδιαίτερα του τουρισμού.
4. Μεγάλη ποικιλία σε προϊόντα πρωτογενούς παραγωγής (κυρίως τομάτα, βαμβάκι). κ.ά.

Θ Ε Μ Α Ε Ι Σ Η Γ Η Σ Η Σ

Αναπτυξιακή Φυσιογνωμία του Ν. Φθιώτιδας

Ε Ι Σ Η Γ Η Τ Ε Σ

(Αλφαβητικώς)

ΓΑΛΑΝΗΣ Κων/νος, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ
ΠΕΤΡΑΚΗ Μαρίνα, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ
ΤΖΑΤΖΙΜΑΚΗ Μαρία, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ
(Ενδεικτικό τμήμα της Εισήγησης)

4.5. ΤΟΜΕΙΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

4.5.1. Πρωτογενής Τομέας

Η γεωργία αποτελεί για τον Νομό την πιο σημαντική παραγωγική δραστηριότητα. Η καλλιεργούμενη γη ανέρχεται σε 1.502.000 στρέμματα από τα οποία τα 418.000 είναι αγ-

δεύσιμα. Οι κυριότερες καλλιέργειες είναι: ελιές, σιτάρι, κριθάρι, καλαμπόκι, καπνά, βαμβάκι, ζαχαρότευτλα κ.ά.

Η κτηνοτροφική παραγωγή κατέχει περίπου το 25% του γεωργικού εισοδήματος.

Η μελισσοκομία είναι επίσης αναπτυσσόμενος κλάδος. Υπάρχουν περίπου 40.000 κηφέλλες και παράγονται ετησίως περίπου 500 τόνοι μέλι.

Η αλιεία είναι κυρίως θαλάσσια και διενεργείται στον Μαλιακό και στον Ευβοϊκό κόλπο. Από το 1988 είχε αρχίσει η εγκατάσταση ιχθυοκαλλιεργητικών και οστρακοκαλλιεργητικών μονάδων στον Μαλιακό κόλπο. Στον Νομό υπάρχουν, επίσης, και υδατοκαλλιέργειες γλυκών υδάτων.

Τέλος, τα δάση της ορεινής Φθιώτιδας καταλαμβάνουν περίπου το 22% της συνολικής έκτασης και η ετήσια παραγωγή σε βιομηχανικό ξύλο ανέρχεται σε 35.000 κ.μ.

4.5.2. Δευτερογενής Τομέας

Στον τομέα αυτό ο Νομός παρουσιάζει φθίνουσα πορεία τα τελευταία χρόνια. Επιπροσθέτως παρατηρείται το φαινόμενο της άνισης χωροθέτησης των βιομηχανιών-βιοτεχνιών στον κύριο άξονα της εθνικής οδού Αθηνών - Λαμίας. Η μόνη ΒΙ.ΠΕ. που υπάρχει στην Περιφέρεια δεν έχει συγκεντρώσει αρκετές βιομηχανίες. Αρκετά αναπτυγμένοι κλάδοι της μεταποίησης στον Νομό είναι οι γεωργικές βιομηχανίες κυρίως της βρώσιμης ελιάς, καθώς και της εκμετάλλευσης των μεταλλευμάτων.

4.5.3. Εμπόριο - Υπηρεσίες - Τουρισμός

Ο τριτογενής τομέας στον Νομό Φθιώτιδας έχει ενισχυθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια, σε ό,τι αφορά την κατανομή του ΑΕΠ και της απασχόλησης.

Το εμπόριο στον Νομό θεωρείται αναπτυγμένο και ο κύριος όγκος της εμπορικής κίνησης εντοπίζεται στην πρωτεύουσα του Νομού και στην εθνική οδό Αθηνών - Λαμίας. Σύμφωνα με στοιχεία του 1996 η συμμετοχή του εμπορίου στο ΑΕΠ είναι 7,9% στον Νομό και σε επίπεδο Περιφέρειας είναι 7,1%.

Σχετικά με τον τουρισμό ο Νομός Φθιώτιδας δεν υστερεί σε τουριστική ανάπτυξη. Οι τουριστικές μονάδες είναι συγκεντρωμένες κατά μήκος των ακτών και η τουριστική κίνηση εντοπίζεται κυρίως τους καλοκαιρινούς μήνες. Για την τουριστική κίνηση χαρακτηριστικά είναι τα ακόλουθα στοιχεία:

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΣΤΟΝ ΝΟΜΟ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ (1990-1994)

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	1990	1991	1992	1993	1994
Κλίνες ξενοδοχείων	9.802	9.741	9.292	9.443	9.437
Διανυκτερεύσεις ημεδαπών	283.101	279.841	338.844	315.599	335.995
Διανυκτερεύσεις αλλοδαπών	132.831	98.802	121.130	80.984	81.156

ΠΗΓΗ: Περιοδ. «ΕΠΙΛΟΓΗ», 1996.

Όπως φαίνεται από τον πίνακα αυτό η τουριστική κίνηση προέρχεται κυρίως από το εσωτερικό και λιγότερο από το εξωτερικό. Σ' αυτό σημαντικό ρόλο παίζει και η κοντινή απόσταση του Νομού με την Περιφέρεια Αττικής.

Όσον αφορά στις κλίνες των ξενοδοχείων και στις διανυκτερεύσεις των ημεδαπών διαχρονικά δεν παρουσιάζονται σημαντικές αυξομειώσεις.

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ - ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

5.1. Τοπικά πλεονεκτήματα

Από την προηγηθείσα ανάλυση συμπεραίνεται, ότι τα τοπικά πλεονεκτήματα του Νομού Φθιώτιδας προσδιορίζονται από:

1. Την γεωγραφική του θέση και την κοντινή του απόσταση με το Νομό Αττικής.
2. Την χωρική του θέση επάνω στον άξονα ανάπτυξης της χώρας.
3. Την ύπαρξη της Λαμίας ως σημαντικού αστικού κέντρου.
4. Τον αξιόλογο ορυκτό πλούτο και το υδάτινο δυναμικό του.
5. Την αξιόλογη πολιτιστική κληρονομία και τον φυσικό του πλούτο.
6. Την οργανωμένη ΒΙ.ΠΕ. Λαμίας.
7. Τις αναπτυγμένες τουριστικά περιοχές των Καμένων Βούρλων και του Αγίου Κωνσταντίνου και τις εν γένει δυνατότητές του για τουριστική ανάπτυξη.

5.2. Περιορισμοί ανάπτυξης

Ο Νομός Φθιώτιδας παρά τις πιο πάνω δυνατότητες χαρακτηρίζει από οικονομικο-κοινωνική και γεωγραφική ανομοιογένεια μεταξύ των διαφόρων περιοχών του.

Οι σημαντικότεροι περιορισμοί ανάπτυξης είναι:

1. Οι μεγάλες ανισότητες μεταξύ των αναπτυγμένων (κατά μήκος του αναπτυξιακού άξονα) περιοχών και των ολιγότερο αναπτυγμένων (ορεινών) περιοχών.
2. Οι τάσεις ερήμωσης και εγκατάλειψης των ορεινών περιοχών λόγω της μη προσπελασιμότητάς τους και ταυτόχρονα η συγκέντρωση πληθυσμού και ανθρώπινων δραστηριοτήτων στο μοναδικό αστικό κέντρο του νομού, την Λαμία.
3. Η άνιση χωροθέτηση διαφόρων δραστηριοτήτων και η έλλειψη χωροταξικού σχεδιασμού.
4. Η υποβάθμιση του περιβάλλοντος.
5. Οι ελλείψεις σε υποδομές.

Συνοψίζοντας, πρέπει να σημειωθεί, ότι ο Νομός Φθιώτιδας, ο οποίος παρουσιάζει ά-νιση ανάπτυξη βασικών διαρθρωτικών τομέων, πιστεύεται ότι θα μπει σε δυναμική ανα-πτυξιακή τροχιά με την επίλυση των ήδη υπαρχόντων προβλημάτων και την αξιοποίηση των τοπικών πλεονεκτημάτων του.

Θ Ε Μ Α Ε Ι Σ Η Γ Η Σ Η Σ

Οικονομικό και Κοινωνικό Προφίλ Νομού Φθιώτιδας

Ε Ι Σ Η Γ Η Τ Ε Σ

(Αλφαβητικώς)

ΜΠΕΛΤΣΙΟΥ Κωνσταντίνα, Τελ. ΤΟΠΑ

ΣΚΑΦΙΔΑ Αθήνα, Τελ. ΤΟΠΑ

(Ενδεικτικό τμήμα της Εισήγησης)

ΙΙΙ. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ - ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Το αναπτυξιακό πρόγραμμα που προτείνεται για το Νομό Φθιώτιδας αποτελείται από επί μέρους τομείς που αναφέρονται:

Στο Ανθρώπινο Δυναμικό (Τομέας Α)

Στις βασικές Υποδομές (Τομέας Β)

Στους Παραγωγικούς Τομείς (Τομέας Γ)

Στην Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής (Τομέας Δ)

Στην κοινωνία της Πληροφορίας (Τομέας Ε)

ΤΟΜΕΑΣ Α (Ανθρώπινο Δυναμικό): συγκροτείται από τις ενότητες:

1. Εκπαίδευση.
2. Κατάρτιση - Απασχόληση.

ΤΟΜΕΑΣ Β (Βασικές Υποδομές): συγκροτείται από τις ενότητες:

1. Μεταφορές: Οδικοί άξονες, Σιδηροδρομικοί άξονες, Λιμάνια, Ελικοδρομία.
2. Ενέργεια: Συμπλήρωση ενεργειακών πηγών, Χρήση ήπιων μορφών ενέργειας, Κόμβος αερίου Λαμίας, Χρήση γεωθερμικής ενέργειας.
3. Επικοινωνίες: Τηλεπικοινωνιακό δίκτυο.

ΤΟΜΕΑΣ Γ (Παραγωγικοί Τομείς): συγκροτείται από τις ενότητες:

1. Γεωργία: Ανάδειξη προϊόντων ποιότητας βιολογικής καλλιέργειας, Ομάδες παραγωγών, Ορθολογική διαχείριση υδάτινων πόρων - κατασκευή φραγμάτων, Γεωργική έρευνα και προστασία γεωργικής παραγωγής, Αρδευτικά έργα, Διαχείριση βοσκοτόπων, Αναδάσώσεις, προστασία δασών, υδρονομικά έργα, Εκσυγχρονισμό και αναδιάρθρωση αλιευτικού στόλου, Επέκταση και εκσυγχρονισμός υδατοκαλλιεργειών.

2. Βιομηχανία - Υπηρεσίες - Μεταποίησης: Βιοτεχνικά πάρκα, Προέλευση επενδύσεων σε νέους κλάδους, Στήριξη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών, Καινοτόμες επενδύσεις, Περιβαλλοντική μέριμνα στην παραγωγή, Βελτίωση βασικής εμπορικής υποδοχής.

3. Τουρισμός: Βελτίωση ποιότητας υδάτων Μαλιακού - απόρριψη ζεύξης, Συνεδριακά κέντρα, Ορεινός τουρισμός, Αθλητικά κέντρα, Μαρίνες, Οικολογικός, πολιτιστικός, θεραπευτικός τουρισμός.

4. Έρευνα και Τεχνολογία.

ΤΟΜΕΑΣ Δ (Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής): συγκροτείται από τις ενότητες:

1. Υγεία - Πρόνοια: Περιφερειακό Νοσοκομείο Λαμίας, Κέντρα Υγείας, Εκσυγχρονισμός μονάδων Υγείας, Προληπτικά συστήματα Υγείας, Προνοσοκομειακή ιατρική, Υποστήριξη ευπαθών ομάδων πληθυσμού, Κέντρα κοινωνικής πρόνοιας.

2. Πολιτισμός: Ανάδειξη μνημείων και αρχαιολογικών χώρων, Πολιτιστικά - Πνευματικά κέντρα, Πολιτιστικές δράσεις.

3. Περιβάλλον: Διαχείριση αποβλήτων, Προστασία υδατικού δυναμικού, Πολεοδομικά Σχέδια, Αντιπλημμυρικά Σχέδια, Αναπλάσεις Περιβαλλόντων χώρων, Δημιουργία χώρων αναψυχής.

ΤΟΜΕΑΣ Ε (Κοινωνία της Πληροφορίας)

Στρατηγικοί στόχοι του προτεινόμενου Αναπτυξιακού Προγράμματος θεωρούνται οι εξής:

1. Αναστροφή της φθίνουσας ή πάντως στάσιμης τάσης, της Συλλογικής Παραγωγικής Δραστηριότητας του Νομού.

2. Η στήριξη της διαδικασίας του μετασχηματισμού της Νομαρχιακής οικονομίας έτσι, ώστε να επιτευχθεί ισόρροπη ανάπτυξη στο σύνολο του Νομού.

3. Η βελτίωση του βιοτικού επιπέδου.

Οι στρατηγικοί στόχοι εξειδικεύονται με στόχους (βελτίωση των υποδομών παραγωγικού και κοινωνικού προαναταολισμού, εκσυγχρονισμός πρωτογενούς τομέα). Οι τακτικοί αυτοί στόχοι στο επίπεδο των παρεμβάσεων εξειδικεύονται με τους ειδικούς στόχους, όπως, επίσης, υλοποιούνται με διάφορα έργα.

Θ Ε Μ Α Ε Ι Σ Η Γ Η Σ Η Σ

Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων Ν. Φθιώτιδας

Ε Ι Σ Η Γ Η Τ Ε Σ

(Αλφαβητικώς)

ΚΑΓΚΑΛΟΥ Παρασκευή, Τελ. ΤΟΠΑ

ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ Ηλίας - Χρήστος, Τελ. ΤΟΠΑ

ΤΕΡΖΑΚΟΥ Ευαγγελία, Τελ. ΤΟΠΑ

(Ενδεικτικό τμήμα της Εισήγησης)

1. Περιφέρεια Στερεάς - Ν. Φθιώτιδας

Ποσοστό που καταλαμβάνουν οι ιδιωτικές επενδύσεις στον Ν. Φθιώτιδας σε σχέση με την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας:

1994:0,32, ο Νομός Φθιώτιδας απορροφά το 32% του συνόλου των ιδιωτικών επενδύσεων της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.

1995:0,27, Ο Νομός Φθιώτιδας απορροφά ολιγότερες ιδιωτικές επενδύσεις από τις συνολικές πραγματοποιηθείσες στην Περιφέρεια.

Ποσοστό που καταλαμβάνουν οι δημόσιες επενδύσεις στον Ν. Φθιώτιδας σε σχέση με την Περιφέρεια:

1994: 0,27, 27% των χρημάτων, που προβλέπονται από τον κρατικό προϋπολογισμό για την Περιφέρεια Στερεάς κατευθύνεται προς τον Ν. Φθιώτιδας.

1995: 0,45, το ποσοστό που καταλαμβάνουν οι δημόσιες επενδύσεις για τον Ν. Φθιώτιδας αυξήθηκε αναλογικά με τα κονδύλια που προορίζονταν για την Περιφέρεια κατά 18%.

2. Νομός Φθιώτιδας - Χώρα

Ποσοστό που καταλαμβάνουν οι ιδιωτικές επενδύσεις στον Ν. Φθιώτιδας σε σχέση με την χώρα:

1994: 0,006, για το έτος αυτό οι ιδιωτικές επενδύσεις που κατευθύνθηκαν στον Ν. Φθιώτιδας ήταν το 0,6% των συνολικών επενδύσεων που πραγματοποιήθηκαν από ιδιώτες.

1995: 0,005 δηλαδή οι ιδιώτες μείωσαν τις επενδύσεις τους στον Νομό κατά 0,1%.

Ποσοστό που καταλαμβάνουν οι δημόσιες επενδύσεις στον Ν. Φθιώτιδας σε σχέση με την χώρα:

1994: 0,007, δηλαδή το κράτος διέθεσε το 0,7% των χρημάτων που προόριζε για επενδύσεις στον Νομό αυτό:

1995: 0,012, δηλαδή οι κρατικές δαπάνες για επενδύσεις που κατευθύνονταν στον Ν. Φθιώτιδας αυξήθηκαν στο 1,2%.

3. Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας - Χώρα

Ποσοστό που καταλαμβάνουν οι δημόσιες επενδύσεις στην Περιφέρεια Στερεάς σε σχέση με την χώρα:

1994: 0,025 ήτοι το 2,5% του προϋπολογισμού επενδύσεων της χώρας προορίσθηκε για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδος.

1995: 0,027 δηλαδή το 2,7% των κρατικών κονδυλίων κατευθύνθηκαν στην Στερεά.

Ποσοστό που καταλαμβάνουν οι ιδιωτικές επενδύσεις στην Περιφέρεια Στερεάς σε σχέση με την χώρα:

1994: 0,0197, οι περιφερειακές ιδιωτικές επενδύσεις αποτελούν το 1,97% των συνολικών ιδιωτικών επενδύσεων.

1995: 0,0195, δηλαδή μειώθηκαν κατά 0,02% σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Κοινό συμπέρασμα για το ποσοστό που καταλαμβάνουν οι ιδιωτικές σε σχέση με τις δημόσιες επενδύσεις είναι, ότι μειώνεται η συμμετοχή των πρώτων τόσο στο σύνολο της χώρας, όσο και σε περιφερειακό και νομαρχιακό επίπεδο. Κατ' ανάλογο τρόπο έχουμε μείωση του ποσοστού επενδύσεων των ιδιωτικών επενδύσεων στο σύνολο των επενδύσεων και αύξηση του ποσοστού των δημοσίων στις συνολικές επενδύσεις.

Συγκρίνοντας την Περιφέρεια Στερεάς με τον υπό εξέταση Ν. Φθιώτιδας, παρατηρούμε μία μείωση της συμμετοχής των ιδιωτικών επενδύσεων του Νομού αναφορικά με την Περιφέρεια της τάξης του 5%. Παράλληλα, παρατηρείται μία αναλογικά υψηλότερη αύξηση της συμμετοχής των δημοσίων επενδύσεων, για την κάλυψη εν μέρει της υφιστάμενης μείωσης των ιδιωτικών.

Στα ίδια συμπεράσματα καταλήγουμε μελετώντας την διάρθρωση των επενδύσεων του Νομού συγκριτικά με την χώρα. Έτσι, το κράτος αναγκάζεται να αυξήσει ακόμη περισσότερο τις δαπάνες του για επενδύσεις προκειμένου να μην ανακοπεί η αναπτυξιακή διαδικασία στο Νομό.

Τέλος, συγκρίνοντας την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας με την χώρα παρατηρείται επίσης, μείωση της συμμετοχής των ιδιωτικών επενδύσεων στην Περιφέρεια και αντίστοιχη αύξηση των δημοσίων.

Αυτό, επομένως, που χρειάζεται είναι να δοθούν ουσιαστικά αναπτυξιακά κίνητρα από το κράτος και να αναβαθμισθεί το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο, ώστε να προωθηθεί η ιδιωτική πρωτοβουλία και να περιορισθεί η κρατική συμμετοχή στις επενδύσεις εκείνες, που δεν μπορούν να αναληφθούν από ιδιώτες. Με αυτό τον τρόπο θα ανακουφισθεί ο κρατικός προϋπολογισμός επενδύσεων από προβλεπόμενα κονδύλια και θα δοθεί ουσιαστική ώθηση στην αναπτυξιακή διαδικασία.

Θ Ε Μ Α Ε Ι Σ Η Γ Η Σ Η Σ

Πρωτογενής τομέας παραγωγής του Ν. Φθιώτιδας και Δήμου Οπουντίων

Ε Ι Σ Η Γ Η Τ Ε Σ

(Αλφαβητικώς)

ΜΟΝΔΟΥΡΗΣ Δημοσθένης, Μεταπ. Φοιτ. ΤΟΠΑ

ΣΤΑΥΡΟΥ Βασιλική, Μεταπ. Φοιτ. ΤΟΠΑ

(Ενδεικτικό τμήμα της Εισήγησης)

2.5. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

2.5.1. Γεωργία

Η γεωργική παραγωγή αποτελεί σημαντικό κλάδο του αγροτικού τομέα του Δήμου Οπουντίων. Ως τόσο από την ανάλυση που προηγήθηκε διαπιστώνονται σοβαρά προβλήματα και αδυναμίες που συνδέονται με την οργάνωση της παραγωγής, το σύστημα διακίνησης και εμπορίας των αγροτικών προϊόντων, την αναδιάρθρωση των καλλιεργει-

ών, την πολιτική των οικονομικών ενισχύσεως και την εφαρμογή κοινοτικών και εθνικών κανονισμών στους διάφορους κλάδους.

Στα πλαίσια επιλογής ενός μοντέλου βιώσιμης και ισόρροπης ανάπτυξης στον Δήμο Οπουντίων ιδιαίτερο βάρος πρέπει να δοθεί στην ανάπτυξη του αγροτικού τομέα, ως ζωτικού τομέα της τοπικής οικονομίας.

Για τους λόγους αυτούς θεωρείται σκόπιμη η διαμόρφωση μίας πολιτικής ενίσχυσης και στήριξης, η οποία θα συγκλίνει με τους γενικότερους στόχους, που τίθενται για το σύνολο της Επαρχίας, θα εναρμονίζεται με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής και θα αναδεικνύει προοπτικές μακροχρόνιες και βιώσιμης ανάπτυξης του.

Στα πλαίσια των γενικών μακροχρόνιων επιδιώξεων για την φυτική παραγωγή, αλλά και των θεσμικών μέτρων, που προβλέπει η εφαρμογή της ΚΑΠ για τα Κράτη-Μέλη της ΕΕ, προτείνονται οι εξής στόχοι, που αναφέρονται στην:

Επέκταση των δυναμικών καλλιεργειών που παρουσιάζουν εξαγωγικές δυνατότητες.

Αναδιάρθρωση των ποικιλιών των δενδρωδών καλλιεργειών που παρουσιάζουν αυξημένες προοπτικές ζήτησης και κλιμακώνουν χρονικά την παραγωγή.

Εφαρμογή εναλλακτικών μεθόδων αντιμετώπισης των εχθρών των καλλιεργειών προς όφελος του φυσικού περιβάλλοντος και των καταναλωτών.

Προώθηση προγραμμάτων παραγωγής βιολογικών αγροτικών προϊόντων.

Οργάνωση της εμπορίας των αγροτικών προϊόντων με παράλληλη προώθηση των εξαγωγών σε νέες αγορές.

Δημιουργία των απαραίτητων υποδομών και επέκταση των αρδευτικών έργων στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις, με στόχο την βελτίωση της παραγωγικότητας των καλλιεργειών και την αύξηση του γεωργικού εισοδήματος.

Αξιοποίηση των οικονομικών ενισχύσεων και του καθεστώτος επιδοτήσεων των γεωργικών προϊόντων με παράλληλη εφαρμογή των κοινοτικών και εθνικών προγραμμάτων για την αναδιάρθρωση των καλλιεργειών και την ποιοτική βελτίωση των προϊόντων.

Οργάνωση και καλύτερη λειτουργία του συνεταιριστικού κινήματος και των συλλογικών δραστηριοτήτων των παραγωγών, με στόχο την εξασφάλιση υψηλότερου εισοδήματος, την επίτευξη καλύτερων τιμών των αγροτικών προϊόντων, την μεταποίηση, τυποποίηση και διακίνηση των προϊόντων, την προώθηση της γεωργικής έρευνας κ.ά.

Εφαρμογή ειδικών προγραμμάτων κατάρτισης των αγροτών σε θέματα, που αφορούν την διαχείριση των αγροτικών εκμεταλλεύσεων, τις νέες καλλιέργειες και καλλιεργητικές φροντίδες κ.τ.λ.

Οι ανώτερω επιδιώξεις έχουν ως απώτερο στόχο την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των τοπικών γεωργικών προϊόντων, που σίγουρα υπερτερούν σε ποιότητα, σε σχέση με τα προϊόντα, που προέρχονται από τις χώρες της Ε.Ε. και την ενίσχυση του αγροτικού τομέα της περιοχής.

2.5.2. Κτηνοτροφία

Από τα στοιχεία που εκθέσαμε στις προηγούμενες ενότητες οι παρεμβάσεις στον τομέα της κτηνοτροφικής παραγωγής σχετίζονται με τα είδη των εκτρεφόμενων ζώων, την οργάνωση και την στήριξη της παραγωγής καθώς και την επεξεργασία και εμπορία των παραγόμενων κτηνοτροφικών προϊόντων.

Συγκεκριμένα προτείνεται:

Προσαρμογή των κτηνοτρόφων σε σύγχρονες και ορθολογικές μεθόδους εκτροφής των ζώων τους.

Ενεργοποίηση των φορέων των κτηνοτρόφων και ενημέρωσή τους για τους κανόνες κοινής οργάνωσης της αγοράς και για τις συνθήκες και τους μηχανισμούς των αγορών σε κοινοτικό και διεθνές επίπεδο, καθώς, επίσης, και για τα σύγχρονα συστήματα εκτροφής ζώων και για την προσαρμογή τους στις ζωοτεχνικοοικονομικές συνθήκες της περιοχής τους.

Συνεργασία με τις αρμόδιες Υπηρεσίες για την ανάπτυξη της κτηνοτροφίας με σωστή αξιοποίηση των μέτρων της κτηνοτροφίας.

Χρηματοδότηση έργων για βελτίωση των υποδομών των βοσκοτόπων, όπως δρόμοι προσπέλασης, ποτίστρες, ομβροδεξαμενές, στέγαστρα, ολοκληρωμένη διαχείριση των βοσκοτόπων ως οικοσυστημάτων με πολλαπλές χρήσεις και προσφορές.

Η βόσκηση των βοσκοτόπων να ασκείται στο επίπεδο της βοσκοϊκανότητάς τους.

Να γίνει ρύθμιση των χρήσεων γης και των ιδιοκτησιακών διαφορών, απογραφή των βοσκοτόπων, με σκοπό την διάκριση λιβαδικών τύπων και εκτίμηση της βοσκοϊκανότητας και παραγωγικότητάς τους.

Να δημιουργηθούν ομάδες κτηνοτρόφων με κοινό και συνεχόμενο βοσκότοπο, να γίνουν κοινά έργα βελτίωσης, ενιαία διαχείριση βοσκότοπου και κτηνοτροφικού κεφαλαίου και ένταξη όλων των κτηνοτρόφων σε κτηνοτροφικούς συνεταιρισμούς.

Η άσκηση της κτηνοτροφίας να γίνεται στις περιοχές εκείνες, όπου είναι αποδοτική για τον κτηνοτρόφο και δεν προκαλεί ζημιές στο περιβάλλον. Παράλληλα, πρέπει να οργανωθούν προγράμματα ενίσχυσης της χλωρίδας των βοσκότοπων.

Τήρηση των απαραίτητων προδιαγραφών όσον αφορά στις συνθήκες ενσταυλισμού και υγιεινής των ζώων (συχνός καθαρισμός, απολυμάνσεις κ.ά.).

Θ Ε Μ Α Ε Ι Σ Η Γ Η Σ Η Σ

Πρωτογενής τομέας παραγωγής του Ν. Φθιώτιδας με ειδική αναφορά στις Υδατοκαλλιέργειες

Ε Ι Σ Η Γ Η Τ Ε Σ

(Αλφαβητικώς)

ΒΑΓΙΟΥ Βασιλική, Πτυχ. ΤΟΠΑ

ΜΠΑΤΣΟΣ Ιωάννης, Τελ. ΤΟΠΑ

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Ελπίδα, Τελ. ΤΟΠΑ

(Ενδεικτικό τμήμα της Εισήγησης)

Προτάσεις για τον Νομό Φθιώτιδας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Η δημιουργία μίας σχολής Αλιείας στην περιοχή αυτή θα μπορούσε να καλύψει τις ανάγκες αλιείας, τόσο του Ευβοϊκού, όσο και του Μαλιακού Κόλπου. Όσον αφορά στην παράκτια αλιεία και ιδιαίτερα στην παράκτια αλιεία μικρής κλίμακας αυτή θα μπορούσε να αναπτυχθεί στον βαθμό που θα υπήρχε ορθολογική διαχείριση των αλιευτικών πόρων με σύγχρονα αλιευτικά μέσα, αλλά και προστασία των βιοτόπων από την ρύπανση. Μία Σχολή Αλιείας στην περιοχή θα μπορούσε να συμβάλει τα μέγιστα προς την κατεύθυνση αυτή.

Η σημαντική αλιευτική παραγωγή, τόσο των πελαγικών ψαριών, όσο και των ιχθυοκαλλιέργειών δημιουργεί ανάγκες κονσερβοποίησης, οι οποίες συνηγορούν στην ίδρυση μίας Σχολής στο συγκεκριμένο Νομό. Η ανάπτυξη των ιχθυοκαλλιέργειών είναι ιδιαίτερα σημαντική στην περιοχή και υπάρχουν ακόμα μεγάλες δυνατότητες ανάπτυξης. Στα παράλια της Φθιώτιδας δραστηριοποιούνται πάνω από 60 μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας, των οποίων η ετήσια παραγωγή τσιπούρας και λαβρακίου ξεπερνά τους 4.500 τόνους, ενώ από τους 5 ιχθυογεννητικούς σταθμούς παράγονται πάνω από 25 εκατομμύρια ιχθύδια. Υπάρχουν, ακόμα, 10 οστρακοκαλλιέργειες, από τις οποίες παράγονται 700 τόνοι οστράκων, κυρίως μύδια.

Η περιοχή βρίσκεται επί του άξονα της εθνικής οδού Αθηνών - Θεσσαλονίκης με αποτέλεσμα την εύκολη προσπέλαση μαθητών και δασκάλων γεγονός, που διασφαλίζει την βιωσιμότητα της Σχολής.

Ο τομέας των ιχθυοκαλλιέργειών σε επίπεδο Δήμου Οπουντίων

Όπως φαίνεται από τις παρουσιάσεις των μονάδων, που ανήκουν στον Δήμο Οπουντίων αυτές κατέχουν ένα σημαντικό μερίδιο της Ελληνικής αγοράς, το οποίο κυμαίνεται άνω του 6%. Απασχολώντας 90 άτομα προσωπικό, συμβάλλουν στην μείωση της τοπικής ανεργίας και των συνακόλουθων προβλημάτων, που πηγάζουν από αυτή. Ακόμη, αποτελούν εναλλακτική λύση απασχόλησης των κατοίκων της περιοχής, δεδομένου, ότι η ΛΑΡΚΟ, που αποτελούσε ανέκαθεν κύρια πηγή απασχόλησης, τα τελευταία χρόνια αδυνατεί να διαδραματίσει αυτόν τον ρόλο.

Ακόμη, προβάλλουν ουσιαστικά τον Δήμο, ο οποίος γίνεται πόλος έλξης ενός σημαντικού αριθμού ανθρώπων καθημερινά, οι οποίοι ενισχύουν το εισόδημα των κατοίκων του.

Οι μονάδες οι οποίες ανήκουν στα όρια του Δήμου Οπουντίων είναι οι ακόλουθες:

ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΕΙΑ ΜΑΡΤΙΝΟΥ Α.Ε.

Η εταιρία έχει άδεια λειτουργίας μονάδας πάχυνσης 50 τόνων ανά έτος τσιπούρας - λαβρακιού και 100 τόνων για νέα είδη (φαγκρί, λυθρίνι, μυτάκι, σαργός).

Απασχολεί 6 άτομα μόνιμο προσωπικό και 6 άτομα εποχικό προσωπικό. Η χερσαία έκταση της είναι 4 στρέμματα και η θαλάσσια 10 στρέμματα.

Βρίσκεται εν εξελίξει επενδυτικό πρόγραμμα: επένδυση ύψους 127,5 εκατ. δρχ. για επέκταση και εκσυγχρονισμό της μονάδας.

Η αγορά του γόνου, μηχανολογικού εξοπλισμού, και τροφών γίνεται αποκλειστικά από την Ελλάδα, ενώ το 70% των πωλήσεων πραγματοποιείται στην Ιταλία και το 30% την Ελλάδα.

ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΛΑΓΟΝΗΣΙΟΥ Ε.Π.Ε.

Οι Ιχθυοκαλλιέργειες Λαγονησίου έχουν άδεια λειτουργίας μονάδας πάχυνσης τσιπούρας - λαβρακιού και νέων μεσογειακών ειδών συνολικής δυναμικότητας 390 τόνων ανά έτος, σε θαλάσσια έκταση 40 στρεμμάτων. Απασχολεί περίπου 22 άτομα προσωπικό. Επίσης, έχει άδεια λειτουργίας μονάδας προπάχυνσης ψαριών, που απασχολεί περίπου 20 άτομα προσωπικό. Η εταιρία έχει, επίσης, άδεια λειτουργίας ιχθυογεννητικού σταθμού τσιπούρας - λαβρακίου και νέων μεσογειακών ειδών, ο οποίος βρίσκεται στο στάδιο της κατασκευής καθώς επίσης και άδεια λειτουργίας συσκευαστηρίου ψαριών. Η χερσαία έκταση στην οποία υπάρχουν κτίρια είναι μισθωμένη από το Ελληνικό Δημόσιο για 10 έτη και η επιφάνεια της είναι 10.285 τ. μέτρα.

Γ. ΚΑΙ Π. ΜΠΙΤΣΑΚΟΣ Α.Ε.

Η μονάδα έχει άδεια λειτουργίας μονάδας πάχυνσης τσιπούρας - λαβρακιού για 230 τόνους ανά έτος. Απασχολεί 15 άτομα προσωπικό. Εν εξελίξει βρίσκονται 3 επενδυτικά προγράμματα της: επένδυση ύψους 316 εκατ. δρχ. για δημιουργία μονάδας προπάχυνσης ψαριών, επένδυση ύψους 340 εκατ. δρχ. για την δημιουργία ιχθυογεννητικού σταθμού, επένδυση ύψους 214 εκατ. δρχ. για τα συσκευαστήριο.

Η αγορά του γόνου γίνεται τόσο από την Ελλάδα, όσο και από την Κύπρο. Το 95% των πωλήσεων αφορά στην Ιταλία και το 5% στην Ελλάδα.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΟΛΛΙΑΣ Α.Ε.

Η μονάδα έχει άδεια λειτουργίας μονάδας πάχυνσης τσιπούρας - λαβρακιού για 190 τόνους ανά έτος.

Απασχολεί 11 άτομα προσωπικό. Έκταση: 2 στρέμματα χερσαία και 15 στρέμματα θαλάσσια.

Εν εξελίξει βρίσκεται επενδυτικό πρόγραμμα: επένδυση 297 εκατ. δρχ. για εκσυγχρονισμό και επέκταση της μονάδας. Η αγορά του γόνου γίνεται στην Ελλάδα και η διάθεση των προϊόντων, επίσης, στην Ελλάδα.

Οι πωλήσεις για το 1998 ήταν 120 τόνοι με μέση τιμή περίπου 1.400 δραχμ./κιλό.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΓΚΛΑΒΑΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ο.Ε.

Η εταιρεία έχει άδεια για παραγωγή τσιπούρας και λαβράκι. Επιδoteίται για επέκταση και εκσυγχρονισμό, το επενδυτικό της πρόγραμμα ύψους 180 εκατομμυρίων βρίσκεται σε εξέλιξη. Η διάθεση των προϊόντων της γίνεται τόσο στην Ελλάδα, όσο και σε αγορές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Θ Ε Μ Α Ε Ι Σ Η Γ Η Σ Η Σ

Δευτερογενής τομέας παραγωγής του Ν. Φθιώτιδας

Ε Ι Σ Η Γ Η Τ Ε Σ

(Αλφαβητικώς)

ΚΩΣΤΗΣ Κίμων, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ

ΠΟΛΥΖΟΥ Χριστίνα, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ

(Ενδεικτικό τμήμα της Εισήγησης)

ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ - ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ - ΚΑΙΡΙΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ)

Η πορεία της χώρας μας προς την Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση και η ένταξή της ως ισότιμου μέλους της Ε.Ε., δημιουργεί νέα προβλήματα στην διαμόρφωση της αναπτυξιακής στρατηγικής. Τα προβλήματα αυτά προκύπτουν από τις προκλήσεις, που είναι ήδη εμφανείς και από τους κινδύνους που τις συνοδεύουν.

Στο κατώφλι του 21ου αιώνα, οι προκλήσεις αυτές συνοψίζονται:

α. Στην εδραίωση της συμμετοχής της χώρας μας στις διαδικασίες της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης και στην ενεργοποίηση του συνολικού εθνικού μας δυναμικού για την επίτευξη μίας διαρκούς παρουσίας στο ευρωπαϊκό ανταγωνιστικό γίγνεσθαι.

β. Στην δυνατότητα δικτύωσης της χώρας μας στα γεωγραφικά υποσύνολα, που την περιβάλλουν, όπως οι χώρες της Βαλκανικής και της Παρευξείνιας Ζώνης και άσκησης πρωταγωνιστικού ρόλου ως παράγοντα σταθερότητας.

γ. Στην αναδιάταξη του αναπτυξιακού προτύπου της χώρας προς την κατεύθυνση της αξιοποίησης του ενδογενούς της δυναμικού, της αναζήτησης καινοτομικών δράσεων, της ανάδειξης της πολιτιστικής της υπεροχής και της καθιέρωσης της εξωστρέφειας του δυναμισμού.

Από την άλλη πλευρά οι κίνδυνοι που εγκυμονούνται από τις εν λόγω προκλήσεις συνοψίζονται:

1. Στις απρόβλεπτες εξελίξεις, που μπορεί να προκληθούν από την διατήρηση των εντάσεων με την γειτονική Τουρκία.

2. Στην αδυναμία προσαρμογής του δημόσιου τομέα, τόσο σε θεσμικό, όσο και σε οικονομικό επίπεδο, ώστε να αντεπεξέλθει στην ανταγωνιστική του δραστηριότητα στον χώρο της Ε.Ε. και στα άλλα χωρικά υποσύνολα, με τα οποία συνορεύει.

3. Στην αντιμετώπιση κοινωνικών εξελίξεων (π.χ. ανεργία, αγροτική υποαπασχόληση, ελλιπή ειδίκευση εργατικού δυναμικού), οι οποίες προκαλούν ανασταλτικά φαινόμενα στην αναπτυξιακή διαδικασία.

Η συστηματική προσέγγιση αυτών των προκλήσεων και κινδύνων απαιτεί την χάραξη κλαδικής και περιφερειακής στρατηγικής, από την οποία να προκύπτουν εφαρμόσιμα προγράμματα και δράσεις, τα οποία θα αποσκοπούν στην μείωση των διαπεριφερειακών και ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων.

Δυστυχώς όμως, αποτελεί κοινή διαπίστωση το γεγονός, ότι μερικές Περιφέρειες της χώρας έχουν μπει σε μία τροχιά οικονομικής και κοινωνικής κάμψης. Πολλές περιοχές φθίνουν οικονομικά, με αναπόφευκτο συνακόλουθο την αποδιοργάνωση του κοινωνικού τους ιστού. Το πρόβλημα γίνεται εντονότερο σε περιοχές φτωχότερες σε φυσικούς πόρους και περισσότερο απομονωμένες σε σχέση με τις άλλες περιοχές.

Πριν προχωρήσουμε, λοιπόν, σε μία σωστή επιλογή μέτρων πολιτικής, που θα οδηγήσουν την Περιφέρεια και τον Νομό σε αναπτυξιακή τροχιά, απαιτείται σωστή διάγνωση του προβλήματος.

Αυτό που χρειάζεται, τόσο η Περιφέρεια, όσο και ο Νομός για να μπουν σε αναπτυξιακή τροχιά, είναι η αύξηση της παραγωγικότητας, η οποία θα κάνει τα προϊόντα τους ανταγωνιστικά, θα προσελκύσει νέες επιχειρήσεις και θα δημιουργήσει νέες θέσεις απασχόλησης.

Οι μέθοδοι, που θα οδηγήσουν σε μία ευρείας βάσης ανάπτυξη και θα κινητοποιήσουν όλο το παραγωγικό δυναμικό της Περιφέρειας και του Νομού, σε μία διαρκή αναπτυξιακή πορεία με την δημιουργία πολλαπλασιαστικών φαινομένων, συνοψίζονται στα εξής σημεία:

1. Βελτίωση της τεχνολογίας του παραγωγικού συστήματος. 2. Εισαγωγή νέων οικονομικών δραστηριοτήτων. 3. Ενθάρρυνση της συμμετοχής του πληθυσμού. 4. Μείωση του κόστους απόστασης. 5. Ενθάρρυνση τοπικών πρωτοβουλιών. 6. Επαναπροσδιορισμός του ρόλου του κράτους.

Αναλυτικότερα, η μέθοδος της βελτίωσης της τεχνολογίας του παραγωγικού ιστού έχει ως αντικείμενο δράσης τις μικρές επιχειρήσεις επεξεργασίας τοπικών προϊόντων και πόρων, οι οποίες επιδιώκουν να αυξήσουν την προστιθέμενη αξία των προϊόντων και υπηρεσιών της περιοχής.

Η μεταβίβαση γνώσης και κατάρτισης έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της παραγωγικότητας ή την μετακίνηση του εργατικού δυναμικού σε παραγωγικές δραστηριότητες υψηλότερης προστιθέμενης αξίας και, επομένως, μεγαλύτερο εισόδημα για τον Νομό και την Περιφέρεια.

Την τεχνολογία βελτιώνουν η εφαρμογή νέων μεθόδων παραγωγής, που μειώνουν την απασχόληση στις παραδοσιακές δραστηριότητες, η ενθάρρυνση της εγκατάστασης δραστηριοτήτων υψηλής τεχνολογίας, η εφαρμογή μεθόδων με απώτερο σκοπό την συγκράτηση του πληθυσμού στις περιοχές αυτές, με ευεργετικές οικονομικές, κοινωνικές και εθνικές επιπτώσεις.

Η ενθάρρυνση της εισαγωγής νέων παραγωγικών δραστηριοτήτων, οδηγεί σε πλήρως απασχολημένη χρήση των παραγωγικών πόρων του Νομού και της Περιφέρειας, υψηλότερη παραγωγικότητα και ενδυνάμωση της αναπτυξιακής διαδικασίας. Η Φθιώτιδα και γενικότερα η Περιφέρεια χρειάζεται δραστηριότητες έντασης γνώσης και όχι εργασίας, γιατί αυτά που αμείβονται είναι οι δεξιότητες, η ικανότητα, η παραγωγικότητα και όχι η εργατική δύναμη. Κάτι τέτοιο μπορεί να πραγματοποιηθεί, πέρα από την προσέλκυση δραστηριοτήτων υψηλής τεχνολογίας, με την δημιουργία εκπαιδευμένου εργατικού δυναμικού, το οποίο μπορεί να είναι ακριβότερο, αλλά αποδοτικότερο, με μηχανισμούς κατάρτισης και επανεκπαίδευσης, με ενθάρρυνση της διαφοροποίησης της οικονομικής δραστηριότητας της περιοχής.

Η μέθοδος της ενθάρρυνσης της συμμετοχής του πληθυσμού δίνει έμφαση στην δημιουργία μίας συμμετοχικής καινοτομικής κοινωνίας, ανοιχτής σε νέες ιδέες, που βλέπει το μέλλον με αισιοδοξία και αυτοπεποίθηση. Αυτό απαιτεί βέβαια θεσμούς και δομές, που ενθαρρύνουν την συμμετοχή του πληθυσμού, επιβραβεύουν τους καινοτόμους και τιμωρούν αυτούς, που κωλυσιεργούν και καθυστερούν την αναπτυξιακή προσπάθεια.

Η μέθοδος της μείωσης του κόστους απόστασης, στηρίζεται στο γεγονός, ότι τα προϊόντα των απομακρυσμένων περιοχών είναι ακριβότερα και επομένως λιγότερο ανταγωνιστικά λόγω υψηλότερου κόστους απόστασης.

Ένα μέρος επίλυσης του προβλήματος έγκειται στην βελτίωση των μεταφορών και επικοινωνιών. Όταν οι δρόμοι είναι άσχημοι και οι επικοινωνίες κακής ποιότητας, είναι προφανές, ότι αποθαρρύνεται η εγκατάσταση επιχειρήσεων καθώς και η παραμονή των κατοίκων ή η εγκατάσταση νέων στις περιοχές αυτές. Το ζητούμενο, λοιπόν, είναι να διαμορφωθεί ένα θεσμικό πλαίσιο, που θα αποθαρρύνει την παροχή τέτοιων υπηρεσιών στις μειονεκτικές περιοχές με τα δεδομένα των βασικών υποδομών, που είναι εφικτά στα πλαίσια του προϋπολογισμού και των δημοσίων δαπανών.

Η μέθοδος της στήριξης της τοπικής επιχειρηματικής δράσης και της ενθάρρυνσης, γενικότερα, τοπικών πρωτοβουλιών, προέκυψε από την ανεπαρκή αποτελεσματικότητα της στρατηγικής «εκ των άνω», η οποία οδήγησε στο συμπέρασμα, ότι η ανάπτυξη θα έλθει τελικά από τους μαζικούς φορείς της τοπικής κοινωνίας, δηλ. «εκ των κάτω». Είναι, λοιπόν, επιτακτική ανάγκη να στηριχθούν οι τοπικοί φορείς, όπως τα Επιμελητήρια και οι Σύνδεσμοι Επιχειρήσεων, οι οργανισμοί αυτοβοήθειας για την διάδοση γνώσεων και ιδεών και να ενθαρρυνθεί η εμπιστοσύνη και η συμμετοχή του πληθυσμού στην αναπτυξιακή προσπάθεια, τόσο του Νομού, όσο και της Περιφέρειας.

Ενέργειες προς αυτή την κατεύθυνση είναι η δημιουργία και εφαρμογή τοπικών προγραμμάτων ανάπτυξης, με εμπλοκή και ευθύνη, τόσο των τοπικών συλλογικών φορέων, όσο και των ίδιων των επιχειρήσεων και ιδιωτών.

Κάτω από αυτό το πρίσμα, απαιτείται να ενθαρρύνει το κράτος ιδιωτικές πρωτοβουλίες και καινοτομίες. Ενέργειες προς αυτή την κατεύθυνση είναι ο σχεδιασμός και υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης και επανεκπαίδευσης από ιδιωτικούς και τοπικούς φορείς, υπό τον έλεγχο του κράτους, για την αύξηση της αποτελεσματικότητας στην ικανοποίηση των στόχων, η αποκέντρωση χρηματοδοτικών μέσων στους φορείς, η συμμετοχή των φορέων και επιχειρήσεων στην κατάρτιση και διαμόρφωση και έλεγχος της υλοποίησης των αναπτυξιακών προγραμμάτων.

ΚΡΙΣΕΙΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει θέσει, ως προτεραιότητες στην άσκηση της πολιτικής της, την εκσυγχρονισμό των διοικητικών μηχανισμών, την πρόσβαση στην πληροφορία για τη ρύθμιση των περιφερειακών ανισοτήτων, την αύξηση της συνεργασίας των επιχειρήσεων και τις άυλες επενδύσεις.

Από τις προτεραιότητες αυτές στο επίπεδο του Νομού για το Β' Κ.Π.Σ. έχουμε μικρή συμμετοχή, που περιορίζεται στην Κοινοτική πρωτοβουλία για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Σύμφωνα με την εκτίμηση των συντελεστών συμμετοχής (QL) για τον προσδιορισμό της ειδικεύσης των Περιφερειών και των Νομών στον δευτερογενή τομέα παραγωγής, με βάση την κατανομή της απασχόλησης για το 1994 παρατηρούμε τα εξής:

1. Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας
Δευτερογενής Τομέας: Φθίνουσα πορεία.

2. Νομός Φθιώτιδας
Δευτερογενής Τομέας: Αναπτυσσόμενος.

Με βάση τα στοιχεία, που παρουσιάσαμε στην παρούσα εργασία, συμπεραίνουμε τα εξής:

Ο Δευτερογενής Τομέας στην χώρα μας έχει περιορισθεί στο 21,66% ως προς το ΑΕΠ με τιμές συντελεστών για το 1997.

Τα τελευταία τρία χρόνια παρουσίασε ανάκαμψη, που φανερώνεται από την αύξηση κατά 2,5% της παραγωγής του.

Η αύξηση του Δευτερογενή Τομέα οφείλεται κυρίως στην μεταποίηση.

Οι κλάδοι ηλεκτρικών μηχανών και συσκευών (23,8%), προϊόντων από ελαστική ή πλαστική ύλη (12,1%) και χημικών προϊόντων (8,3%) παρουσίασαν την μεγαλύτερη αύξηση του δείκτη παραγωγής.

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας παρουσιάζει σημαντικό ποσοστό (36,2%) ως προς το ΑΕΠ για το 1994 στον Δευτερογενή Τομέα.

Ο Νομός Φθιώτιδας παρουσιάζει ποσοστό συμμετοχής (25%) του Δευτερογενή Τομέα ως προς το ΑΕΠ για το 1994, σχεδόν το ίδιο με αυτό της χώρας.

Το ποσοστό των επενδύσεων στον Δευτερογενή Τομέα (23,54%) στον εξεταζόμενο Νομό, αντιστοιχεί στο επίπεδο ανάπτυξής του.

Το ποσοστό του αριθμού των βιομηχανιών-βιοτεχνιών (31,43%) είναι πολύ μεγαλύτερο από το ποσοστό, που αντιστοιχεί στον κύκλο εργασιών (27,17%) και των επενδύσεων στον Δευτερογενή Τομέα (23,54%) για το ίδιο έτος, πράγμα που φανερώνει, ότι ο κυριότερος ανασταλτικός παράγοντας ανάπτυξής του είναι ο μεγάλος αριθμός των επιχειρήσεων μικρού μεγέθους.

Το εργατικό δυναμικό της χώρας την χρονική περίοδο 1981-1994 αυξήθηκε κατά 20,35%. Αντίθετα, κατά την ίδια χρονική περίοδο το εργατικό δυναμικό της Περιφέρειας

ας Στερεάς Ελλάδας παρουσίασε μείωση από το 36.8% που ήταν το 1981, στο 36.4% το 1991 και στο 29% το 1994, φανερώνοντας το μεγάλο πρόβλημα, που αντιμετωπίζει η Περιφέρεια.

Η ανεργία της Περιφέρειας αυξήθηκε την χρονική περίοδο 1981-91 κατά 168,15%. ενώ σε ότι αφορά τον Νομό Φθιώτιδας η αύξηση έφτασε στο 167,93%.

Ειδικότερα στον Δευτερογενή Τομέα για την ίδια χρονική περίοδο η απασχόληση μειώθηκε από το 22,41% (1981) στο 20,31% (991), που αντιστοιχεί σε ποσοστό μείωσης 5,38%.

Η «ορθή μελέτη» των στοιχείων του επιπέδου ανάπτυξης της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και του Νομού Φθιώτιδας, καθώς και της εμπειρίας που έχει συσσωρευτεί, θα συμβάλλει στην αντιμετώπιση των προβλημάτων και στην οικονομική ανάπτυξη της περιοχής.

Θ Ε Μ Α Ε Ι Σ Η Γ Η Σ Η Σ

Ο τριτογενής Τομέας στο Ν. Φθιώτιδας

Ε Ι Σ Η Γ Η Τ Ε Σ

(Αλφαβητικώς)

ΚΑΛΑΘΑΚΗΣ Αθανάσιος, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ
ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ Ευθύμιος, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ

(Ενδεικτικό τμήμα της Εισήγησης)

Οι Εργαζόμενοι στο Ν. Φθιώτιδας

Κατωτέρω δίδονται στοιχεία για τους Εργαζόμενους κατά Υπουργείο και εργασιακή σχέση στον Ν. Φθιώτιδας:

Υπουργείο	Σύνολο Υπαλλήλων	% Συμμετοχή	Μόνιμοι	Ιδ. Δικαιού αορ. χρόνου
Εσωτερικών	47	0.03	46	1
Εθνικής Άμυνας	190	0.12	182	8
Εθνικής Οικονομίας	33	0.02	30	3
Υγείας-Πρόνοιας	73	0.05	71	2
Δικαιοσύνης	92	0.06	86	6
Παιδείας και Θρησκευμάτων	99	0.06	93	6
Πολιτισμού	47	0.03	42	5
Οικονομικών	203	0.13	197	6
Γεωργίας	414	0.26	396	18
Περιβάλλοντος	227	0.14	207	20
Εργ. και Κοιν. Ασφ.	12	0.01	12	0
Εμπορίου	9	0.01	9	0
Μεταφ. και Επικοιν.	31	0.02	30	1
Εμπορικής Ναυτιλίας	4	0	4	0
Δημόσιας τάξης	111	0.07	98	13
Τύπου και Μ.Μ.Ε.	2	0.00	2	0
Σύνολο	1594	1,00	1505	89

Από τον πίνακα προκύπτει ότι το μεγαλύτερο ποσοστό εργαζομένων το έχει το υπουργείο Γεωργίας με 26% και ακολουθούν το Υπουργείο Περιβάλλοντος με 14% και το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας με 12%.

Στην πλειοψηφία τους οι εργαζόμενοι είναι μόνιμοι, 94%.

Τα Υπουργεία Περιβάλλοντος, Γεωργίας και Δημόσιας Τάξης απασχολούν τους περισσότερους εργαζόμενους με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου, δηλ. 51 εργαζόμενους ή ποσοστό 57% του συνολικού αριθμού των απασχολούμενων με την ίδια σύμβαση.

Κατωτέρω δίδεται ο αριθμός των Δημοσίων Υπηρεσιών, Ν.Π.Δ.Δ. και Κ.Ν.Π.Ι.Δ. κατά Υπουργείο:

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ	ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	Ν.Π.Δ.Δ.	Κ.Ν.Π.Ι.Δ.	ΣΥΝΟΛΟ
Πομ., Ενέργειας, Τεχνολογίας	1	0	11	12
Γεωργίας	34	6	26	66
Δικαιοσύνης	19	1	0	20
Εθνικής Οικονομίας	2	5	0	7
Εκπαίδευσης, Θρησκευμάτων	304	3	0	307
Εμπορικής Ναυτιλίας	0	1	0	1
Εμπορίου	1	2	26	29
Εργασίας	1	5	0	6
Εσωτερικών	4	221	2	227
Μεταφορών, Επικοινωνιών	2	0	45	47
Οικονομικών	16	1	2	19
Περιβάλλ.. Χωροστ.. Δημ. Έργ.	5	3	0	8
Πολιτισμού	3	1	2	6
Υγείας, Πρόνοιας	37	48	0	85
Σύνολο	429	297	114	840

Εργαζόμενοι στα Υπουργεία κατά εργασιακή σχέση και βαθμίδα εκπαίδευσης

Μόνιμοι				
ΠΕ	ΤΕ	ΔΕ	ΥΕ	ΣΥΝΟΛΟ
320	135	784	266	1505
Ιδιωτικού δικαίου, αορίστου χρόνου				
ΠΕ	ΤΕ	ΔΕ	ΥΕ	ΣΥΝΟΛΟ
5	3	34	47	89
Εργαζόμενοι στα ΝΠΔΔ κατά βαθμίδα εκπαίδευσης				
ΠΕ	ΤΕ	ΔΕ	ΥΕ	ΣΥΝΟΛΟ
67	197	544	215	1023
Εργαζόμενοι στους ΟΤΑ κατά βαθμίδα εκπαίδευσης				
ΠΕ	ΤΕ	ΔΕ	ΥΕ	ΣΥΝΟΛΟ
21	7	399	159	586
Εργαζόμενοι στα ΚΝΠΙΔ				
ΠΕ	ΤΕ	ΔΕ	ΥΕ	ΣΥΝΟΛΟ
110	130	675	422	1337

Βάσει των στοιχείων της ΕΣΥΕ το σύνολο των εργαζομένων στο δημόσιο και στους τομείς που ελέγχονται από το Δημόσιο είναι 4.540. Με βάση τα ανωτέρω στοιχεία οδηγούμεθα στις εξής παρατηρήσεις:

Από τον προηγούμενο πίνακα προκύπτει, ότι το σύνολο των εργαζομένων στον δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα, καθώς, επίσης, και στα ΚΝΠΙΔ με πανεπιστημιακή εκπαίδευση, είναι 523 ή το 11,5% του συνόλου.

Το σύνολο των πτυχιούχων τεχνολογικής εκπαίδευσης είναι 472 ή το 10% του συνόλου.

Το σύνολο των αποφοίτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι 2.436 ή το 54% του συνόλου.

Το σύνολο των αποφοίτων υποχρεωτικής εκπαίδευσης είναι 1.109 ή το 24,5% περίπου του συνόλου.

Από τα ανωτέρω εκτεθέντα φαίνεται, ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των εργαζομένων στον δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα μαζί με τα ΚΝΠΙΔ, είναι απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και έπονται οι της υποχρεωτικής, της πανεπιστημιακής και της τεχνολογικής εκπαίδευσης.

Θ Ε Μ Α Ε Ι Σ Η Γ Η Σ Η Σ

Τριτογενής Τομέας Ν. Φθιώτιδας

Ε Ι Σ Η Γ Η Τ Ε Σ

(Αλφαβητικώς)

ΤΑΣΟΥΛΗΣ Αντώνιος, Τελ. ΤΟΠΑ

ΤΖΕΚΗΣ Αλέξανδρος, Τελ. ΤΟΠΑ

ΤΡΟΧΑΛΙΑ Ιωάννα, Τελ. ΤΟΠΑ

(Ενδεικτικό τμήμα της Εισήγησης)

Γενικές Παρατηρήσεις

Για να παρατηρήσουμε καλύτερα την πορεία και τον κύκλο εργασιών των επιχειρήσεων του Ν. Φθιώτιδας για τις περιόδους 1993 - 1994 τις χωρίζουμε σε κάποιες κατηγορίες. Έτσι, στο χονδρεμπόριο, που αποτελεί σημαντικό κλάδο της οικονομίας (και συνδεδετικό κρίκο μεταξύ παραγωγών και λιανοπωλητών), οι επιχειρήσεις στη Φθιώτιδα που ειδικεύονται σε αυτόν τον κλάδο παρουσιάζουν μεγάλη αύξηση. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι το χονδρικό εμπόριο ειδών οικιακής χρήσης, όπου ο κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων από το 1993 στο 1994 αυξήθηκε κατά 650% καθώς και το χονδρικό εμπόριο προϊόντων, αυγών και βρώσιμων ελαίων και λιπών, όπου ο κύκλος εργασιών αυξήθηκε κατά 230%. Αξίζει να σημειωθεί, ότι ο ρόλος του κλάδου του χονδρεμπορίου είναι σημαντικός, γιατί η εντυπωσιακή εξέλιξη του τις τελευταίες δεκαετίες αναδεικνύει τον βαθμό μεγέθυνσης και εξειδίκευσης του εμπορίου των δικτύων διανομής, του λιανικού εμπορίου κ.α.

Η μόνη κατηγορία του κλάδου που εμφανίζει πτώση του κύκλου εργασιών της κατά 10% είναι το χονδρικό εμπόριο σιδηρικών, καθώς και υδραυλικού και θερμομαντικού ε-

πολιτισμού. Σε σχέση όμως με την γενικότερη εικόνα του κλάδου παρουσιάζει αύξουσα τρεξία.

Και στον κλάδο του λιανεμπορίου τα αποτελέσματα είναι θεαματικά για τον Νομό Φθιώτιδας. Ειδικότερα παρατηρούμε, ότι το λιανικό εμπόριο τροφίμων, ποτών και κα- ννού εμφανίζει αύξηση του κύκλου εργασιών κατά 275%. Ως τόσο, και η κατηγορία των ιη τροφίμων που αναφέρεται κυρίως στην ένδυση, υπόδηση, επίπλων κ.ά., παρουσιάζει ιεγάλη συγκέντρωση των επιχειρήσεων γεγονός, που οφείλεται στην ανταγωνιστική ορ- άνωση της αγοράς και στην μεγάλη διαφοροποίηση των προϊόντων. Πρέπει να σημει- οθεί, ότι σε αυτόν τον τομέα το λιανικό εμπόριο σε μη εξειδικευμένα καταστήματα έχει άνοδο του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων της τάξης του 830%, συνεπώς το λιανικό εμπόριο αποτελεί σημαντικό τμήμα της οικονομικής δραστηριότητας όλου του Νομού και με την αύξουσα τάση που παρουσιάζει συμβάλλει και σε άλλους σημαντικούς πα- ράγοντες της οικονομίας.

Την μεγάλη ύφεση του 1993 διαδέχτηκε η εντυπωσιακή σε μέγεθος ανάκαμψη του 1994, όπου ο ρυθμός μεταβολής της βιομηχανικής παραγωγής επανήλθε σε ελαφρά χα- ηνλότερα επίπεδα σε σχέση με το 1990. Στους κλάδους τροφίμων, ποτών, ενδυμασίας, υ- πόδησης κ.ά. στο διάστημα 1993 - 1994 η ανάκαμψη είναι αρκετά ικανοποιητική, με κο- ρυφαίο σημείο την παραγωγή προϊόντων αλευρόμυλων, που σημειώνει άνοδο 144%.

Αυτό που κάνει μεγαλύτερη εντύπωση είναι η συλλογή, ο καθαρισμός και η διανομή νερού, που από το 1993 στο 1994 εμφανίζει θεαματική άνοδο του κύκλου εργασιών κα- τά 6.600% και με μόνο 4 επιχειρήσεις να ασχολούνται με την συγκεκριμένη δραστηριό- τητα...

Για το θέμα των δημοτικών και κοινοτικών έργων η συνολική δαπάνη το 1994 ανέρ- χεται στο ποσό των 2.330.000 (σε χιλ. δραχμ.) εκ των οποίων καταβλήθηκαν για την ο- δοποιία 925.000 (σε χιλ. δραχμ.), για την ύδρευση 370.000 (σε χιλ. δραχμ.), για τις απο- χετεύσεις 350.000 (σε χιλ. δραχμ.), για εγγειοβελτιωτικά έργα 125.000 (σε χιλ. δραχμ.), για οικοδομικά 220.000 (σε χιλ. δραχμ.) και για διάφορα άλλα 340.000 (σε χιλ. δραχμ.). Αντιστοίχως, η προέλευση των πιστώσεων είναι 880.000 (σε χιλ. δραχμ.) από τακτικούς πόρους, 250.000 (σε χιλ. δραχμ.) από χορηγήσεις κρατικών ή μη φορέων, 1.100.000 (σε χιλ. δραχμ.) από επιχορηγήσεις και 100.000 (σε χιλ. δραχμ.) από δάνεια.

Θ Ε Μ Α Ε Ι Σ Η Γ Η Σ Η Σ

Κοινοτικές πρωτοβουλίες για την Τοπική Αυτοδιοίκηση

Ε Ι Σ Η Γ Η Τ Ε Σ

(Αλφαβητικώς)

ΚΥΡΙΑΖΗΣ Ευάγγ., Μεταπ. Φοιτ. ΤΟΠΑ

ΤΣΕΚΟΥΡΑ Αθαν., Μεταπ. Φοιτ. ΤΟΠΑ

(Ενδεικτικό τμήμα της Εισήγησης)

ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΝΟΜΟ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ

Γενικές παρατηρήσεις

Το ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας είναι το τέταρτο από πλευράς οικονομικού αντικειμένου, μετά από αυτά της Αττικής, Κεντρικής Μακεδονίας και Ανατολικής Μακεδονίας και

Θράκης. Λόγω της εκτεταμένης γεωγραφικής και διοικητικής περιοχής που καλύπτει του μεγάλου αριθμού έργων, του μεγάλου αριθμού Νομαρχιών (5) και φορέων (περίπου 60, συμπεριλαμβανομένων και των φορέων αρμοδιότητας ΕΚΤ), που εμπλέκονται στην υλοποίηση των έργων και ενεργειών, το ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας παρουσιάζει πολυπλοκότητα και ιδιαιτερότητες ειδικής βαρύτητας. Παρά την ύπαρξη όμως αυτών των ιδιαιτεροτήτων δεν υπήρξαν μέχρι σήμερα μείζοντα προβλήματα, ώστε να ανατραπεί η εξέλιξή του.

Το ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας, είναι δομημένο σε 8 υποπρογράμματα και 28 μέτρα. Το αρχικό συνολικό κόστος του Προγράμματος ανέρχεται στις 623.029 ΚΕCΥ σε 74.671 ΚΕCΥ.

Κύριες κατευθύνσεις

Η κύρια κατεύθυνση του ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας, είναι η στήριξη και η ανάπτυξη των υποδομών, δεδομένου, ότι ο τομέας αυτός καλύπτει το 54,1% του συνολικού κόστους του αναμορφωμένου Προγράμματος.

Η σημαντική αυτή παρέμβαση ικανοποιεί όλους τους στόχους και την αναπτυξιακή στρατηγική του ΠΕΠ.

Δεύτερη βασική κατεύθυνση του ΠΕΠ είναι η ενίσχυση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, που καλύπτει το 15,7% του συνολικού προϋπολογισμού του ΠΕΠ.

Οι κατευθύνσεις αυτές απορροφούν το 79,8% του αναμορφωμένου προϋπολογισμού και οι επιπτώσεις τους έχουν σαφή στρατηγικό και μακρόπνοο αναπτυξιακό χαρακτήρα.

Πορεία υλοποίησης

Όσο αφορά την πορεία υλοποίησης του Προγράμματος, οι δηλωμένες συνολικές δημόσιες πληρωμές ανέρχονταν την 15/10/1998 στις 264.561 χιλ. ΕCΥ. Ειδικότερα, η απορρόφηση του ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας ως προς τον αναμορφωμένο προϋπολογισμό διαμορφώθηκε στις 31/12/94 στο 7,1%, στις 31/12/95 στο 15,8%, στις 31/12/96 στο 25,3%, στις 31/12/97 στο 38% και στις 15/10/98 στο 46,4%.

Μέχρι το τέλος του 1998 έχουν εκτελεστεί: 122 προγράμματα στο Μέτρο 4.2 «Συνεχίζόμενη εκπαίδευση», 9 προγράμματα στο Μέτρο 1.4 «Ανθρώπινο Δυναμικό», 10 προγράμματα στο Μέτρο 2.7 «Κατάρτιση», 9 προγράμματα στο Μέτρο 4.3 «Καταπολέμηση Κοινωνικού Αποκλεισμού», έχουν δημοπρατηθεί: 565 έργα από τα οποία τα 155 Ε.Α.Π.Τ.Α., έχουν περατωθεί: 72 έργα του Υποπρογράμματος «Συμπλήρωση ΠΕΠ 89-93», έχουν ανατεθεί και εκτελούνται: 96 έργα στο Μέτρο 3.2 «Ενίσχυση ΜΜΕ», και τέλος, έχουν συνταχθεί: 250 Τ.Δ.Ε., τα οποία και υποβλήθηκαν στην 3^η Ε.Π. της 21-22/1996, 200 Τ.Δ.Ε. τα οποία υποβλήθηκαν στην 4^η Ε.Π. της 27-28/3/1997, 130 Τ.Δ.Ε. του ΕΑΠΤΑ, τα οποία υποβλήθηκαν για έγκριση στην Ε.Ε., 317 Τ.Δ.Ε., τα οποία υποβλήθηκαν στην 5^η Ε.Π. της 9-10/3/1998, 136 Τ.Δ.Ε., τα οποία υποβλήθηκαν στην Τεχνική Επιτροπή της 29-30/10/1998.

Η απορρόφηση του ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας διαμορφώθηκε στις 15/10/1998 ως προς τις δεσμεύσεις συνολικού κόστους 94-98 στο 71,6% και ως προς τις δεσμεύσεις δημόσιας δαπάνης στο 73%.

Όσον αφορά στο ποσοστό απορρόφησης των έργων, που αναφέρονται σε επίπεδο Περιφέρειας (Περιφερειακής σημασίας), αυτό ανέρχονταν στο 52,8% μέχρι την 15/10/1998.

Θ Ε Μ Α Ε Ι Σ Η Γ Η Σ Η Σ

Κοινοτικά Προγράμματα για την Τοπική Αυτοδιοίκηση με ειδική αναφορά στην Τ.Α. Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Ε Ι Σ Η Γ Η Τ Ε Σ

(Αλφαβητικώς)

ΠΟΛΕΜΗΣ Μιχάλης, Τελ. ΤΟΠΑ

ΣΤΡΑΒΟΔΗΜΟΣ Γεώργιος, Τελ. ΤΟΠΑ

(Ενδεικτικό τμήμα της Εισήγησης)

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ, ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Μέσα σε ένα ανταγωνιστικό κλίμα που επιτάσσει η νέα δεκαετία και η προσπάθεια αρκετών Ευρωπαϊκών κρατών - συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας - να ενταχθούν στην ΟΝΕ, οι οικονομίες των περισσότερων χωρών παρουσιάζουν εμφανή σημεία κάμψης. Ειδικότερα, στην χώρα μας, η οποία διέπεται από έντονες και δυσμενείς περιφερειακές ανισότητες, η προσπάθεια για οικονομική και κοινωνική σύγκλιση γίνεται ακόμα δυσκολότερη.

Τα κοινοτικά κονδύλια, τα οποία διαχέονται στο σύνολο της ελληνικής οικονομίας, βοήθησαν σε μεγάλο βαθμό στην τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας των Περιφερειών. Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, που διέπεται και αυτή από διαρθρωτικές αντιξοότητες (ανεργία, ανισοκατανομή στο εισόδημα) χρησιμοποίησε τα κοινοτικά προγράμματα (ΠΕΠ, ΕΠΤΑ, ΕΑΠΤΑ) με στόχο να αντιμετωπίσει, όσο το δυνατόν αποτελεσματικότερα, το σύνολο των προβλημάτων, που την χαρακτηρίζουν. Τα Προγράμματα αυτά προσφέρουν ολοκληρωμένες παρεμβάσεις σε διάφορους τομείς οικονομικής δραστηριότητας. Αυτό επιτυγχάνεται με την ανάλυση του κόστους-οφέλους, η οποία σταθμίζει από την μία πλευρά τα ευεργετικά αποτελέσματα, τα οποία θα εμφανιστούν μέσω αυτών των Προγραμμάτων και από την άλλη το κόστος, που συνεπάγονται οι ενέργειες αυτές. Τόσο το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (1994-1999), όσο και τα υπόλοιπα, οδήγησαν την Ελλάδα στην τόνωση της παραγωγικής μηχανής και του ανθρώπινου δυναμικού, η οποία επετεύχθη μέσα από την ανάδειξη του ρόλου και της σημασίας της μικρομεσαίας επιχείρησης στις Τοπικές δομές. Η κατάρτιση Υποπρογραμμάτων με ολοκληρωμένες παρεμβάσεις σε τομείς, όπως το περιβάλλον, η ποιότητα ζωής, η εκπαίδευση, η επαγγελματική και κοινωνική καταξίωση, έθεσαν τις βάσεις για μία πιο δυνατή και σφριγηλή Τοπική Αυτοδιοίκηση. Μία Τ.Α. απαλλαγμένη από μικροπολιτικά συμφέροντα και αντιπαλότητες, που θα προσφέρει αποτελεσματικές λύσεις, τόσο σε βραχυχρόνια, όσο και σε μακροχρόνια ζητήματα. Για να λειτουργήσει όμως εφικτά αυτός ο μηχανισμός απαιτείται δραστηριοποίηση από τους φορείς, που εμπλέκονται άμεσα με την Τοπική Αυτοδιοίκηση (ΟΤΑ α' και β' βαθμού, Περιφέρειες, Επιμελητήρια). Επίσης, απαιτείται και παραχώρηση αρμοδιοτήτων από την κεντρική διοίκηση στο Το-

πικό επίπεδο ούτως, ώστε να λειτουργήσει στον επιθυμητό βαθμό η αποκέντρωση ρόλων και δραστηριοτήτων. Η προσπάθεια εξ άλλου για την εγκαθίδρυση ενός αποκεντρωτικού συστήματος διοίκησης, όπου οι αποφάσεις θα λαμβάνονται από τα εκάστοτε τοπικά κέντρα λήψης αποφάσεων, αποτελεί διακαή πόθο των τοπικών αρχόντων. Η Κοινότητα μέσω των προαναφερθέντων Προγραμμάτων επιχειρεί να προσδώσει αυξημένο ρόλο δράσης και ανάδρασης (feedback) της Τοπικής Αυτοδιοίκησης έτσι, ώστε να λειτουργήσει ικανοποιητικά στον μακροπρόθεσμο ορίζοντα και χωρίς έντονο το στοιχείο της εξάρτησης από το κρατικό ταμείο. Όμως, ο δρόμος προς αυτή την κατεύθυνση δεν είναι ο συντομότερος δυνατός και ούτε είναι απαλλαγμένος δυσκολιών. Προκειμένου λοιπόν να σημειωθεί μία αειφόρος ανάπτυξη σε όλους τους (τοπικούς) χώρους δράσης και παρέμβασης πρέπει να αξιοποιηθούν περισσότερο αυτά τα Κοινοτικά διαρθρωτικά Προγράμματα. Η καλή πορεία που χάραξαν τα δύο ΚΠΣ και το ΠΕΠ της περιόδου 1989-1993 είναι απαραίτητο να συνεχισθεί και να ενισχυθεί από τον σχεδιασμό και την εφαρμογή και άλλων παρόμοιων παρεμβάσεων, που ως πρώτο μέλημα τους έχουν την προώθηση της Τοπικής Ανάπτυξης.

Θ Ε Μ Α Ε Ι Σ Η Γ Η Σ Η Σ **ΟΤΑ και Πολεοδομικές ρυθμίσεις**

Ε Ι Σ Η Γ Η Τ Ε Σ

(Αλφαβητικώς)

ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ Νικολέτα, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ

ΖΑΧΟΣ Δημήτριος, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ

(Ενδεικτικό τμήμα της Εισήγησης)

Ο ρόλος των ΟΤΑ στον πολεοδομικό σχεδιασμό

Γενικό πλαίσιο - Στοιχεία μέχρι το 1986 (N1337/1983, 947/1979)

Ο ρόλος που οι ΟΤΑ κατέχουν στον πολεοδομικό σχεδιασμό είναι σχετικά περιορισμένος. Αυτός συνίσταται στην υποβολή προτάσεων εκπόνησης και έγκρισης ρυμοτομικών σχεδίων. Αυτό πρακτικά ερμηνεύεται μέσα από το γεγονός, ότι κάθε ρυμοτομική μελέτη απαιτεί την έγκριση των οικείων ΟΤΑ για να τεθεί σε ισχύ. Ταυτόχρονα, οι ΟΤΑ έχουν το δικαίωμα γνωμοδότησης στα σχέδια, που εκπονούνται από την Διοίκηση, σε αυτούς δε ανατίθεται η εφαρμογή τους.

Όπως λοιπόν προκύπτει ο ρόλος των ΟΤΑ μπορεί να συνοψισθεί κυρίως στην έκφραση γνώμης, σχετικά με τα θέματα που άπτονται του πολεοδομικού σχεδιασμού, πολλές φορές δεσμευτική για την Διοίκηση (ρυμοτομική μελέτη), αλλά κυρίως συνίσταται στην ευθύνη εφαρμογής τους.

Την δεκαετία του 1980 ο ρόλος των ΟΤΑ σε ό,τι αφορά τον πολεοδομικό σχεδιασμό, άρχισε να επεκτείνεται. Παρατηρήθηκε κατά την διάρκεια αυτής της περιόδου τάση μεταβίβασης πολεοδομικών αρμοδιοτήτων προς τους ΟΤΑ.

Χαρακτηριστικά αναφέρεται η μεταβίβαση στους ΟΤΑ του δικαιώματος έκδοσης οικοδομικών αδειών. Αυτού του είδους η διαδικασία ως τόσο παρουσίασε δυσκολίες, που οφείλονταν κυρίως στην έλλειψη εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού.

Το 1986 συζητήθηκε πολύ η εκ βάθρων συμμετοχή των ΟΤΑ στο σχεδιασμό του χώρου, με την εκχώρηση αποφασιστικής σημασίας πολεοδομικών αρμοδιοτήτων. Συγκεκριμένα, έγινε λόγος για μεταβίβαση στους ΟΤΑ αρμοδιοτήτων για πολεοδομικό σχεδιασμό, για προγράμματα λαϊκής στέγης, καθώς και για μέρος του χωροταξιακού σχεδιασμού. Στόχο της στρατηγικής αυτής αποτέλεσε ο περιορισμός του ρόλου του ΥΧΟΠ στον καθορισμό των κατευθυντήριων γραμμών των σχεδιασμών αυτής της μορφής.

Σημαντικά είναι τα στοιχεία που προσδιορίζονται μέσω του Ν. 1337/1983, που παρέχει στους ΟΤΑ όχι μόνο γνωμοδοτικό χαρακτήρα, αλλά προνόμια που αφορούν στην έγκριση του Δημοτικού ή Κοινοτικού συμβουλίου για πιθανές τροποποιήσεις εγκεκριμένων σχεδίων πόλεων χωρίς την επιβεβαίωση της κεντρικής διοίκησης. Οι ΟΤΑ αποκτούν αυτό το δικαίωμα με Π. Δ., που εκδίδονται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών και ΧΟΠ. Το δικαίωμα αυτό των ΟΤΑ μπορεί να εκτείνεται στην έγκριση ή τροποποίηση των όρων δόμησης, αν και εφ' όσον συνοδεύεται από αντίστοιχα Π.Δ.

Ταυτόχρονα, μέσω του ίδιου νόμου Ν. 1337/1983 οι ΟΤΑ φαίνονται να έχουν το δικαίωμα ανάληψης πρωτοβουλίας για την κατάρτιση Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου, ενώ τους εκχωρείται το δικαίωμα σύνταξης πολεοδομικών μελετών για ακέραιες πολεοδομικές ενότητες. Στον ίδιο νόμο αναγνωρίζεται το δικαίωμα στους ΟΤΑ διευθέτησης της γης, καθώς και των ζωνών οικιστικής ανάπτυξης στις Ζ.Ε.Ε. (ζώνες ειδικής ενίσχυσης).

Επί πλέον αρμοδιότητες προκύπτουν μέσω της λειτουργίας των Π.Ε.Γ. (Πολεοδομικές Επιτροπές Γειτονιάς).

Πρόκειται στην ουσία για την ίδρυση συμβουλευτικών οργάνων με σκοπό την αντιμετώπιση των πολεοδομικών και λειτουργικών προβλημάτων της γειτονιάς. Ο ρόλος της ΠΕΓ συνίσταται στην διατύπωση προς το Δημοτικό Συμβούλιο γνώμων και προτάσεων, σχετικών με τα θέματα που προαναφέρθηκαν κυρίως σε ό,τι αφορά τροποποιήσεις ή εφαρμογές πολεοδομικών διατάξεων, στον καθορισμό των χρήσεων της γης, στον χαρακτηρισμό και στους κανονισμούς λειτουργίας των πεζοδρομών κ.λ.

Σε σχέση με την έκδοση Γ.Π.Σ. οι ΟΤΑ διατηρούν τις αρμοδιότητες που του παραχώρησε ο νόμος Ν. 1337/1983 και αφορούν στο δικαίωμα ανάληψης πρωτοβουλιών σε Γ.Π.Σ., που αναφέρονται σε αυτούς. Ταυτόχρονα, όπως διευκρινίζεται στο άρθρο 6 παρ. 2, οι ΟΤΑ εκφράζουν γνώμη, που αναφέρεται στην σύσταση νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου από το Νομαρχιακό Συμβούλιο για την εφαρμογή των Γ.Π.Σ. Η γνώμη των ΟΤΑ πρέπει να είναι σύμφωνη για να ανατεθεί η επιτήρηση του Γ.Π.Σ., στον εν λόγω φορέα.

Οι ΟΤΑ ασκούν ελεγκτικό ρόλο επί της Εκτελεστικής Επιτροπής, που αναφέρθηκε πριν, καθώς και επί Επιτροπών πολεοδομικού σχεδιασμού, αφού οι τελευταίες έχουν την υποχρέωση να υποβάλουν προς τους αρμόδιους ΟΤΑ, έκθεση με αναφορά στην εκτίμηση της πορείας εφαρμογής των Γενικών Πολεοδομικών Προγραμμάτων, καθώς και των ΣΧΟΑΠ, ΖΕΠ (ζώνες ενεργού πολεοδομίας), ΖΑΑ (ζώνες αστικού αναδασμού) και ΖΟΕ. Παράλληλα, οι ΟΤΑ ενισχύουν υλικοτεχνικά τις Επιτροπές Πολεοδομικού Σχεδιασμού στις οποίες συμμετέχουν. Ειδικά, σε σχέση με τις ΖΕΠ και ΖΑΑ, η διαχείρισή τους μπορεί να αναληφθεί από τους οικείους Δήμους ή Κοινότητες.

Σε σχέση με τις πολεοδομικές μελέτες, οι αντίστοιχοι ΟΤΑ συμμετέχουν κατ' αρχήν στην έγκρισή τους, εφ' όσον αυτή απαιτεί την γνωμοδότηση των πρώτων, μέσω των Δημοτικών και Κοινοτικών συμβουλίων.

Στους ΟΤΑ ο νόμος εκχώρησε αρμοδιότητες σε ό,τι αφορά στην κατάρτιση προτάσεων ανάπλασης. Για να τεθεί μία περιφέρεια σε ανάλογο πρόγραμμα, ο νομοθέτης αφήνει την πρωτοβουλία όχι μόνο στην κεντρική Διοίκηση, αλλά παράλληλα και στην Τοπική Διοίκηση, που αποτελείται από τους πρωτοβάθμιους και δευτεροβάθμιους ΟΤΑ. Ταυτόχρονα, το Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων υποχρεώνεται να ενημερώνει τους ΟΤΑ για κάθε καταρτιζόμενη πρόταση ανάπλασης της περιοχής. Οι υποχρεώσεις των ΟΤΑ, οι οποίες ολοκληρώνουν την εικόνα του ρόλου που εκτελούν στο θέμα αυτό, αφορούν στην δημοσιοποίηση της πρότασης, ενώ δεσμεύονται να εκφέρουν τις απόψεις τους προς το Υπουργείο σε διάστημα 2 μηνών από την λήψη της μελέτης, με σκοπό την προώθησή της. Οι ΟΤΑ ενημερώνονται για την τελική απόφαση του Υπουργείου. Ο νόμος δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα στην σημασία ύπαρξης γνώμης από τους ΟΤΑ για θέματα, που άπτονται κατά πολύ της λειτουργίας τους, γι' αυτό και υποχρεώνει το Υπουργείο να καταθέσει αιτιολογημένη γνώμη της όποιας δήποτε απόφασής του. Ταυτόχρονα, οι ΟΤΑ αναλαμβάνουν την διαχείριση των προγραμμάτων ανάπλασης και ορίζονται ως φορείς ανάπλασης. Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης έχουν επί πλέον την εποπτεία του φορέα ανάπλασης.

Σε ό,τι αφορά στην ανασυγκρότηση υποβαθμισμένων περιοχών ο ΟΤΑ γνωμοδοτεί εφ' όσον μελετήσει τα αντίστοιχα προγράμματα. Η διαδικασία αυτή είναι απαραίτητη πριν από την προώθηση του προγράμματος, στο οποίο οι ΟΤΑ παίζουν καθοριστική σημασία.

Οι ΟΤΑ, τέλος, παρέχουν γνωμοδότηση, που κοινοποιείται στο Υπουργείο Χωροταξίας για μελέτες σχετικά με τις περιοχές ειδικά ρυθμιζόμενης πολεοδόμησης (Π.Ε.Ρ.ΠΟ.)...

Θ Ε Μ Α Ε Ι Σ Η Γ Η Σ Η Σ

Η κατανομή των κρατικών επιχορηγήσεων στον Δήμο Οπουντίων

Ε Ι Σ Η Γ Η Τ Ε Σ

(Αλφαβητικώς)

ΔΡΑΓΟΥΜΑΝΟΣ Λεωνίδα, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ

ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ Νικόλαος, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ

ΧΟΥΜΑΣ Χρήστος, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ

(Ενδεικτικό τμήμα της Εισήγησης)

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αντικείμενο των επόμενων κεφαλαίων είναι η κατανομή των κρατικών επιχορηγήσεων στο Νομό Φθιώτιδας και κυρίως στο δήμο Οπουντίων Λοκρών, ο οποίος προέκυψε από την συνένωση δύο Κοινοτήτων (Λαρυμνης και Μαρτίνου) βάσει του Προγράμματος Συνενώσεων Ι. Καποδίστριας. Οι επιχορηγήσεις αυτές προέρχονται τόσο από τον

προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων, όσο και από το Πρόγραμμα Ε.Α.Π.Τ.Α., το οποίο εφαρμόστηκε την περίοδο 1994-1999 και το πρόσφατα καταρτισμένο Ε.Π.Τ.Α. Για το σύνολο του Νομού οι ενισχύσεις είναι ιδιαίτερα σημαντικές, ενώ προβλέπεται ένας μεγάλος αριθμός έργων. Το μεγαλύτερο μέρος αυτών κατευθύνεται στον Δήμο Λαμίων, ο οποίος αποτελεί τον μεγαλύτερο Δήμο και την πρωτεύουσα του Νομού. Ο Δήμος Οπουντίων Λοκρών παίρνει και αυτός ένα σημαντικό ποσό από αυτές τις επιχορηγήσεις, αναλογικά με το μέγεθός του.

2. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΗΣ ΣΑΤΑ 9929

Το συνολικό ποσό της ΣΑΤΑ 9929 ανέρχεται σε 130 δισ.. δραχμ. Από αυτό το 80% ποσό ύψους 104 δισ δραχμ. κατανέμεται στους Νομούς. Η κατανομή γίνεται από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας ύστερα από πρόταση του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Για αυτή την χρονιά προβλέπεται αύξηση της τάξης του 8%, δηλ. 8.255 εκατ. δραχμ. Η αύξηση αυτή κατανέμεται με βάση ορισμένα κριτήρια: Έκταση Νομού 25%, Αριθμός ΟΤΑ 15%, Αριθμός ορεινών ΟΤΑ 20%, Νησιωτικές περιοχές 5%, Ανεργία 15%, Δείκτης Ανάπτυξης του Νομού με βάση το κατά κεφαλήν ΑΕΠ 20% και, τέλος τα ειδικά κίνητρα, τα οποία παρέχονται από την νομοθεσία για ορισμένες κατηγορίες ΟΤΑ.

Σε κάθε ΟΤΑ η κατανομή γίνεται από το Υπουργείο Εσωτερικών Δημ. Διοικ. και Αποκέντρωσης ποσού μέχρι και του 94% αυτού που αντιστοιχεί σε κάθε Νομό.

Η αύξηση της ΣΑΤΑ 9929 κατανέμεται με βάση ορισμένα κριτήρια: Πληθυσμός ΟΤΑ 50%, Αριθμός δημοτ. διαμερισμάτων ΟΤΑ 10%, Αριθμός ορεινών δημοτ. διαμερ. ΟΤΑ 10%, Έκταση ΟΤΑ 30%. Σε Νομούς, που χαρακτηρίζονται από έλλειψη ορεινών ΟΤΑ τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται είναι: Πληθυσμός ΟΤΑ 50%, Αριθμός δημοτ. διαμερισμάτων ΟΤΑ 20%, Έκταση ΟΤΑ 30%.

Με την εφαρμογή του Ν. 2539/1997 οι ΟΤΑ στις διευρυμένες Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις Έβρου - Ροδόπης και Δράμας - Καβάλας - Ξάνθης, οι ΟΤΑ των Επαρχιών και ορισμένων νησιωτικών περιοχών λαμβάνουν διπλάσια οικονομική ενίσχυση. Η οικονομική ενίσχυση στους ΟΤΑ, που προήλθαν από συνενώσεις καταβάλλεται από τους πόρους του ΕΠΤΑ, σύμφωνα με την παράγραφο 11 του άρθρου 13 του Ν. 2539/1997. Ένα ποσό 5% των πιστώσεων κατανέμεται από τον Νομάρχη, ύστερα από την σύμφωνη γνώμη της Διοικούσας Επιτροπής της ΤΕΔΚ για μικρές και έκτακτες δαπάνες των ΟΤΑ. Εξ άλλου, ένα ποσό 1% διατίθεται για την κάλυψη δαπανών κίνησης εκτός έδρας και οδοιπορικών εξόδων του τεχνικού προσωπικού των τμημάτων ΤΥΔΚ των διευθύνσεων Αποκέντρωσης, Αυτοδιοίκησης και Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Διεύθυνσης για την εκτέλεση έργων του ετήσιου προγράμματος των ΟΤΑ. Ένα ποσό 5% κατανέμεται κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις σε Αναπτυξιακούς Συνδέσμους και Συνδέσμους, που υπόκεινται στις διατάξεις του άρθρου 212 του Π.Δ. 410/1995. Τέλος, ένα ποσό ύψους 26 δισεκ. δραχμ. της ΣΑΤΑ 9929 διατίθεται για την χρηματοδότηση του Ε.Π.Τ.Α.

Η κατανομή της ΣΑΤΑ για το 1998 και το 1999 στον Νομό Φθιώτιδας μεταξύ των νέων ΟΤΑ απεικονίζεται στον ακόλουθο πίνακα:

α/α	Δήμος/Κοινότητα	Ποσό ΣΑΤΑ 1998	Αριθ. δημ. διαμ.	Πληθυσμός για ΣΑΤΑ	Ποσό ΣΑΤΑ 1999
1.	Αγ. Γεωργίου Τυμφ.	25256	12	3167	38041
2.	Αγ. Κωνσταντίνου	25192	1	3159	28740
3.	Αμφίκλειας	42402	6	5317	55633
4.	Αταλάντης	81662	7	10240	101181
5.	Γοργοποτάμου	35687	11	4475	47311
6.	Δαφνουσίων	30926	3	3878	36921
7.	Δομοκού	50154	15	6289	69076
8.	Ελάτειας	33367	3	4184	41307
9.	Εχιναίων	36283	6	4544	45477
10.	Θεσσαλιώτιδος	34005	8	4264	43564
11.	Καμένων-Βούρλων	38279	3	4800	46417
12.	Λαμιέων	442163	13	55445	493549
13.	Λιανοκλαδίου	20958	5	2628	26247
14.	Μακρακώμης	57953	14	7267	77311
15.	Μαλεσίνης	41262	2	5174	48655
16.	Μώλου	51469	8	6454	62071
17.	Ξυνιάδος	35743	8	4482	47497
18.	Οπουντίων	34499	2	4326	42424
19.	Παύλιανης	4131	1	518	6384
20.	Πελασγίας	25288	4	3171	33011
21.	Σπερχειάδος	68368	22	8573	95204
22.	Στυλίδος	52801	6	6621	66334
23.	Τιθορέας	39093	4	4002	48092
24.	Τυμφρηστού	4793	1	601	6704
	ΣΥΝΟΛΟ	1311734	142	138946	1707040

Θ Ε Μ Α Ε Ι Σ Η Γ Η Σ Η Σ**Διαδημοτικές και διακοινοτικές επιχειρήσεις Ν. Φθιώτιδας****Ε Ι Σ Η Γ Η Τ Ε Σ**

(Αλφαβητικώς)

ΜΗΤΣΟΥΡΑ Αικατερίνη, Τελ. ΤΟΠΑ
ΣΕΡΕΜΕΤΑΚΗ Καλλιόπη, Τελ. ΤΟΠΑ

(Ενδεικτικό τμήμα της Εισήγησης)

Εισαγωγή

Η έννοια της αποκέντρωσης και τα προβλήματα που σχετίζονται με αυτή βρίσκονται τα τελευταία χρόνια στο επίκεντρο των πολιτικών, οικονομικών και κοινωνιολογικών α-

ναζητήσεων και προβληματισμών. Η ανάγκη αντιμετώπισης των νέων οικονομικών και κοινωνικών φαινομένων επιβάλλει την υιοθέτηση ενός διαφορετικού προτύπου ανάπτυξης, το οποίο να απαντά στα σύγχρονα προβλήματα της κοινωνίας, να δίνει σημασία στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής και να στηρίζεται σε αρχές, όπως είναι ο «από τα κάτω» δημοκρατικός προγραμματισμός, η κοινωνική συμμετοχή, ο κοινωνικός έλεγχος και η περιφερειακή ανάπτυξη.

Για να επιτευχθούν αυτοί οι στόχοι στις περισσότερες χώρες της Ευρώπης η Τοπική Αυτοδιοίκηση πέρασε τις τελευταίες δεκαετίες μία περίοδο γενικότερης αναδιάρθρωσης. Οι προσαρμογές που έγιναν στις χώρες αυτές δεν ήταν βέβαια σε όλες τις περιπτώσεις οι ίδιες, γιατί οι συνθήκες, που επικρατούσαν σε αυτές ήταν διαφορετικές, όπως αποκλίσεις υπήρχαν για το διοικητικό σύστημα, που έπρεπε να υιοθετηθεί. Ως τόσο, αν και τα μέτρα που εφαρμόστηκαν διαφέρουν από χώρα σε χώρα ως προς την φιλοσοφία και τον τρόπο εφαρμογής, είχαν τελικά ένα κοινό σκοπό: την δημιουργία μεγαλύτερων και ισχυρότερων μονάδων Αυτοδιοίκησης.

Η Ελλάδα περιλαμβάνεται στις χώρες της Ευρώπης με τον μικρότερο βαθμό αποκέντρωσης και παράλληλα είναι η χώρα της Ευρώπης, στην οποία η διάρθρωση της Αυτοδιοίκησης παρέμεινε μέχρι προσφάτως σχεδόν αναλλοίωτη από τις αρχές του αιώνα. Και βέβαια τα δύο αυτά φαινόμενα, δηλαδή η διατήρηση της διάρθρωσης της Αυτοδιοίκησης αμετάβλητης και η μείωση του βαθμού αποκέντρωσης, σε μία περίοδο ραγδαίων εξελίξεων και εντόνων φαινομένων στο οικονομικό, κοινωνικό και τεχνολογικό τομέα δεν είναι ασύνδετα μεταξύ τους, γιατί ανεξάρτητα από τους άλλους παράγοντες, που πιθανόν να υπήρχαν, το διαρθρωτικό πρόβλημα της Αυτοδιοίκησης αποτέλεσε σημαντικό ανασταλτικό παράγοντα άσκησης από αυτήν ουσιαστικών αρμοδιοτήτων.

Παράλληλα με τους βραδείς ρυθμούς ανάπτυξης των Ο.Τ.Α. ανάλογη υπήρξε και η καθυστέρηση ανάπτυξης πρωτοβουλιών από τις επιχειρήσεις της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

.....

Στον Δήμο Οπουντίων δεν υπάρχουν δημοτικές επιχειρήσεις. Όμως άμεσος στόχος του Δήμου είναι να δημιουργηθούν οι εξής επιχειρήσεις:

1. Δημοτική Επιχείρηση Παροχής Υπηρεσιών για εργασίες εξειδικευμένου και ανειδίκευτου προσωπικού στον χώρο της ΛΑΡΚΟ με την επιχορήγηση του ΟΑΕΔ. Το προσωπικό αυτό θα χρησιμοποιείται για εργασίες αυτεπιστασίας από το Δήμο.

2. ΔΕΥΔΑ, η οποία θα λειτουργεί για την συλλογή ακάθαρτων υδάτων (βόθρων) και στην συνέχεια θα επιβλέπει την αντικατάσταση εσωτερικού και εξωτερικού δικτύου ύδρευσης καθώς και την κατασκευή και λειτουργία των αποχευτικών δικτύων και του βιολογικού καθαρισμού.

3. Επιχείρηση δημιουργίας δημοτικού χώρου έκθεσης τοπικών προϊόντων και εγκατάστασης εκθετηρίων επιχειρήσεων καταναλωτικών προϊόντων, πλησίον της Εθνικής οδού ήδη ο χώρος διαμορφώνεται με γρήγορους ρυθμούς.